

ІНФОРМАЦІЯ

БЮЛЕТЕНЬ В. О. УНРАДИ

ЗМІСТ

	стор.
Заява Президента УНР в екзилі М. Лівницького	1
Експозе голови ВО УНРади С. Довгала	6
Звернення Голови УНРади Я. Маковецького до українців у поневоленій батьківщині	14
Головні напрямні праці ВО УНРади на зовнішньо-політич- ному відтинкові — В. Федорончук	17
Сучасне становище в Україні у світлі документів і вісток — М. С.	27
Новий Виконавчий Орган УНРади — Декрет	30
Засідання Президії Української Національної Ради	31
Звернення Державного Центру до ООН	33
Західня преса про акцію ДЦ УНР в екзилі в ООН	33
90-ліття Марії Лівницької	35
Жертводавці гідні наслідування	36
Різні вістки	37
Список платників на фонд придбання будинку УНР	38

2

Мюнхен — Нью-Йорк

INFORMATION

Mitteilungsblatt des Ukrainischen Informationsbüros e. V.
8 München 2, Dachauer Str. 9/II
Germany

*

При передруках і перекладах матеріалів із цього бюлетеня
просимо подавати джерело.

ДО НАШИХ ПРИХИЛЬНИКІВ

Посилаємо Вам друге число «Інформації». У зв'язку з великими коштами видання просимо усіх, хто одержить це число висилати добровільні датки на пресовий фонд «Інформації».

diasporiana.org.ua

Druck: Fremdsprachendruckerei, 8 München 13, Hess Str. 74-76

За незалежну соборну українську державу!

ІНФОРМАЦІЯ

БЮЛЕТЕНЬ В. О. УНРАДИ

Мюнхен—Нью-Йорк

ч. 2

Жовтень 1969

ЗАЯВА

Президента УНР Миколи Лівіцького на засіданні
Президії УНРади 15 червня 1969 року

З огляду на сучасну ситуацію в Україні, в Советському Союзі та в світі я вважаю за доцільне подати під розвагу членам Української Національної Ради, зокрема її Президії, а також під розвагу українських політичних угруповань і загалу українського громадянства такі міркування:

I. Комуністичне керівництво в Москві далі незмінно йде шляхом агресивного імперіялізму у своєму ставленні до зовнішнього світу, а всередині Советського Союзу незмінно застосовує диктаторсько-тоталітарні методи політичного, соціального, економічного й культурного гноблення та поневолює численні народи, які в наслідок агресії російських большевиків втратили свої суверенні демократичні держави. Розвиток внутрішньої ситуації в ССРСР не йде в напрямку лібералізації чи демократизації комуністичного режиму, а тим більше його проводу. Лише повний упадок советської імперії й сучасного режиму в ній може принести національно-державне, політичне, соціально-економічне й культурне визволення для українського народу

II. В Україні має тепер місце новітній рух спротиву, в якому zaangażоване головним чином молодше покоління українців з усіх верств народу, а серед них є також діячі, приналежні до Комуністичної Партії України й Комсомолу. Ми повинні вважати цей рух протестів проти денационалізації, русифікації, економічного визиску, культурного гноблення, депортації української молоді тощо за дуже позитивне явище. Якщо наші діячі на батьківщині не виходять тепер з вимогами повного відновлення суверенної української держави, що могло б статися лише шляхом упадку советської імперії з її режимом, а лише з вимогами забезпечення прав українського народу в межах обов'язуючих советських конституцій, то це цілком зрозуміле: діючи

в легальних умовах, а не з підпілля, вони не мають спроможности висувати іншу програму дії, хоч і за ці легальні вимоги їх карають ув'язненням і засланням. Цей рух спротиву — в легальних конституційних межах — спричинюється, проте, до оборони української національної субстанції і до стримання намагань Москви здійснити процес повної денационалізації українського народу. Цей рух свідчить також про невмирущість серед мас українського народу ідеї повного національного визволення й відновлення державної суверенности, за здійснення якої постануть народні маси в момент прийдешніх тих чи інших потрясень у Советському Союзі.

III. Незмінною політично-визвольною концепцією української еміграції, а зокрема Державного Центру й екзильного Уряду Української Народньої Республіки, як речника справжніх прагнень українського народу, що їх він у сучасних підневільних умовах на батьківщині не може вільно виявити, є відновлення суверенної і демократичної української держави — Української Народньої Республіки і відокремлення від Сов. Союзу окупованих суверенних держав неросійських народів узагалі, себто відновлення цих держав. Така концепція ніяк не заперечує програми наших діячів на батьківщині — навпаки, вона цю програму реально доповнює, бо осередок української самостійницько-державницької думки може існувати тільки у вільних умовах життя поза советською імперією. Якби ми тут такого осередку, що спирається на вільно проголошених Актах Самостійности і Соборности 22 січня 1918/19 років, не мали, то цим ми підірвали б можливість спротиву українців на батьківщині.

IV. Тому нашим обов'язком є не тільки схоронити Державний Центр й Уряд Української Народньої Республіки, як легальну репрезентацію, носія й речника справжніх прагнень українського народу і як протиставлення узурпаторсько-окупаційній владі в Україні в образі УРСР, але й постійно діяти в державницьких формах боротьби, маючи на чолі нашої визвольної акції саме Державний Центр й екзильний Уряд УНР.

V. Постійно стежучи за сучасним станом на нашій батьківщині і в цілому Сов. Союзі, ми повинні дбати не тільки про духовий зв'язок з Україною, але й використовувати всі можливості нашого реального зв'язку з українцями, які перебувають на батьківщині, щоб могли визначити доцільні й ефективні способи допомоги їм. До такої допомоги не можуть спричинитися діалоги з офіційними представниками советської влади в Москві чи в Києві. Діалоги з Москвою (як про це яскраво свідчить приклад Дубчека і його товаришів) не дають ніяких позитивних результатів, а натомість можуть захитати віру серед українців на батьківщині і прихильних нашій справі чужинців у правильність нашої концепції відокремлення від ССРСР й відновлення суверенної демократичної української держави, що єдино може забезпечити свободу і кращі умови життя для українського народу.

VI. Вважаючи питання політично-державного й соціально-економічного ладу відновленої української держави за питання першорядної ваги, ми повинні, проте, ставити наголос у першу чергу на справу визволення України з-під гніту советькоросійського імперіялізму й відновлення нашої суверенности. В Україні за 50 років відбулися великі зміни. Лише після доконаного визволення, беручи наявні в той момент обставини у всіх ділянках національного життя (господарство, форми народніх представницьких органів, шкільництво тощо) і вільно виявлені бажання громадян України, можна буде встановити новітній державно-політичний та економічно-соціальний лад вільної української держави. В кожному разі в цій майбутній українській державі не буде місця для реакційних форм правління, не буде повороту до колишнього капіталізму з дідами-поміщиками чи фабрикантами і не буде якогось диктаторсько-тоталітарного режиму зліва чи справа. І тому, коли ми говоримо про відновлення Української Народньої Республіки, то це повинно означати відновлення незалежної й суверенної української держави і того стану, при якому було можливе повсякчасне вільне народне волевиявлення, отже, стану, який був започаткований у проголошеній з волі українського народу 1917 року Українській Народній Республіці. Під цим поглядом ми повинні вважати всіх українців на батьківщині за наших однодумців, а тих українських комуністів, які стоять чи стануть на позиції оборони прав українського народу, за наших потенціальних союзників.

VII. В зв'язку із світовою комуністичною конференцією, що відбулася в червні ц. р. в Москві, належить ствердити, що до цього часу жадна комуністична партія — також з тих, що або цілковито вже зірвали з советською комуністичною партією, або вступають на шлях поважних з нею розходжень — не виступила в обороні підневільного стану України й інших поневолених Москвою неросійських народів Советського Союзу. В сучасний момент немає виглядів на те, щоб таке наставлення комуністичних партій змінилось.

VIII. Політику коекзистенції Заходу супроти ССРСР — в розумінні шукання наближення, порозуміння і навіть приязні з сучасною Москвою — ми не можемо вважати для нас за корисну: ця політика, якщо вона доведе до згаданого наближення, означатиме гарантію з боку Заходу для нинішнього «статус кво» і для «недоторканости» території ССРСР, себто погодження з увічненням перебування України на становищі колонії Москви. Очевидно, рахуючись з витвореним в наслідок політики коекзистенції станом на міжнародньому форумі, ми повинні пристосувати відповідно до цього наші тактичні потягнення в зовнішньополітичній ділянці, але ми не повинні міняти нашого засадничого наставлення. Ми повинні далі звертати увагу відповідних чужинецьких чинників на незмінну небезпеку для Заходу російсько-советського імперіялізму. Але, найголовніше, ми повинні далі послідовно викривати справжнє обличчя російсько-советського колоніялізму

й тоталітаризму та непохитно пропагувати ідею розподілу ССРСР на незалежні національні держави й відновлення суверенної Української Народньої Республіки.

IX. В нашій визвольній акції ми повинні солідаризуватися з іншими поневоленими неросійськими народами, творячи з ними єдиний фронт свободи. Ми повинні шукати солідарности також з росіянами, оскільки серед них є групи, які не тільки провадять антирежимну акцію, але й виступають в обороні всіх поневолених народів та визнають за неросійськими народами ССРСР право на відновлення їх суверенних держав. Як відомо, така група серед росіян є на еміграції, а можна думати, що подібні групи є і в ССРСР. І коли тепер ми стоїмо на передодні заповіджених переговорів між Заходом і ССРСР, то ми повинні довести до відома компетентних західних чинників, що поневолені народи в цій справі солідарні і що вони ніколи не визнають таких домовлень, які могли б бути здійснені коштом їх інтересів і їх права на свободу й відновлення національно-державної суверенности та демократичного ладу.

X. Якщо тепер Москва, що недавно брутально окупувала Чехо-Словаччину й постійно загрожує своїми збройними, безпосередніми чи посередніми, агресіями всьому світові, опинившись у тяжкій ситуації наслідком посилення конфлікту з Китаєм, починає вживати більш примирливого тону супроти Заходу та мобілізує громадську думку всіх народів Сов. Союзу в напрямку оборони «великої спільної батьківщини», то на це треба відповісти так: Ми проти воєнних конфліктів, бо вбачаємо в них небезпеку страшної катастрофи для всього людства. Але якщо своєю агресивно-імперіялістичною політикою Москва спровокує війну, то поневолені нею народи — в першу чергу український народ — не будуть захищати єдність імперії, колоніально-тоталітарний режим у ній та окупаційну владу на своїх територіях.

XI. Державний Центр УНР вітав й активно підтримав всеукраїнську консолідацію на громадському секторі у вільному світі, здійснену у формі відбуття Світового Конгресу Вільних Українців і створеного на ньому Секретаріату. Державний Центр і надалі позитивно ставиться як до СКВУ, так і до поодиноких загальних громадських централей українців у різних країнах вільного світу. Але він рішуче вимагав і буде вимагати далі здійснення таких передумов, без яких всеукраїнська єдність на громадському секторі буде захитана або й унеможливлена, а саме: 1. Демократичні засади й методи праці в СКВУ і в поодиноких громадських централей та повна рівноправність і допущення до відповідних керівних органів усіх складників української громади на даному терені, отже, виключення диктату якоїсь одної групи іншим. — 2. Дотримання засади, що справа політичної репрезентації національних інтересів українського народу на батьківщині не належить до компетенції громадського сектору, роля якого в цій ділянці може бути тільки допоміжною. — 3. Респектування з боку відповідних чин-

ників СКВУ і поодиноких громадських централей Державного Центру УНР й утримування з ним контакту та співпраці.

XII. Державний Центр УНР як раніше, так і тепер, стоїть за повну консолідацію українських самостійницько-соборницьких політичних сил, вважаючи при тому, що така консолідація — в інтересах визвольно-державницьких прагнень українського народу — може й повинна здійснитися єдино довкола Державного Центру й екзильного Уряду УНР в рамках Української Національної Ради, як складової частини цього ДЦентру, та з дотриманням засад демократії й рівноправности партнерів, отже, знову ж таки без диктату якоїсь одної групи іншим.

XIII. Не зважаючи на дошкульний брак співробітників як наслідок мінімальних матеріальних засобів, що походять з власних українських фондів, себто з пожертв патріотичного українського громадянства, — ДЦентр, а в першу чергу Виконавчий Орган УНРади, має по мірі сил і можливостей провадити активну діяльність у різних ділянках, а зокрема: Студіювання шістдесятичного стану в Україні і зв'язок у всіх можливих формах з українцями на батьківщині для вишукування доцільних способів нашої їм допомоги; зв'язки з чужинецькими чинниками для придбання їх симпатій до справи визволення України та інших поневолених народів; інформація в українській і чужих мовах; утримування контакту з українськими громадськими, науковими-комбатантськими, молодечими тощо організаціями, а особливо постійний взаємний контакт з прихильними до Державного Центру УНР організаціями, зокрема з Товариствами Прихильників УНР і Сприяння УНРаді; притягнення якнайбільшого числа українських громадян до активної співпраці з органами ДЦентру, що може бути зокрема здійснене шляхом урухомлення Виборчого і Номінаційного секторів в Українській Національній Раді.

Мюнхен, 15-го червня 1969 р.

ЕКСПОЗЕ

Голови Виконавчого Органу УНРади Проф. С. Довгаля,
виголошене на засіданні президії УНРади, 2 серпня 1969

Пане Президенте, Пане Голово, Шановні Члени Президії і Члени УНРади!

Це експозе мало бути виголошене на тім засіданні Президії УНРади, на якому був покликаний новий Виконавчий Орган, тобто 15 червня 1969 р., але уступлення попереднього Виконавчого Органу, як і покликання нового Виконавчого Органу наступило досить несподівано тому й експозе не було приготоване заздалегідь. Ця формальна справа не стала на перешкоді в праці нового Виконавчого Органу, який ось уже діє один і пів місяця, виконуючи завдання, що стоять перед Державним Центром УНРеспубліки.

Серед важких обставин у нашій Батьківщині, у світі та в еміграції приступив до праці новопокликаний Виконавчий Орган. Серед пільми внутрішніх і зовнішніх відносин світить йому, як і його попередникам, велика ідея визволення з неволі України і віднови народоправної Української Народньої Республіки. Ця ідея окрилює нас українських патріотів, які перебувають у вільному світі, ця ідея дає силу й завзяття в боротьбі відважним українським патріотам у поневоленій Україні, голос яких ми чули увесь час, але з особливою силою той голос переконливо пролунав на увесь світ тепер, і показав, що народоправна Україна — це не мрія і не утопія, а реальна дійсність, породжена і оформлена в умовах поліційно-комуністичного режиму, що ця ідея та її носії пройшли через в'язниці, концентраційні табори, зазнали вони понижень, тортур і нелюдських знущань, але сила ідеї така могутня, що її носії стають безстрашними.

Вільна, незалежна, народоправна республіка українського народу — це та ідея, що будить молоду Україну, яка промовляє до нас і до всього світу, її голос походить із глибин свідомости народу, з надр його буття.

З волі народу Українська Центральна Рада своїм IV Універсалом проголосила 22 січня 1918 року суверенність Української Народньої Республіки. Збройна агресія большевицької Москви припинила будівництво народоправної демократичної республіки. Більше, як 50 років пройшло з того часу, але законний уряд демократичної України, маючи уповноваження від Української Центральної Ради і Трудового Конгресу України, безперервно діє, хоч і перебуває тепер на чужині. Свої уповноваження Уряд Української Народньої Республіки передасть тільки тому урядові, який буде покликаний з волі українського народу, коли наша Батьківщина визволиться з-під чужинецької окупації, і український народ матиме можливість в умовах свободи і вільних виборів обрати свої законодавчі й виконавчі органи. До того часу

законним репрезентантом і носієм суверенітету України є Державний Центр Української Народньої Республіки в екзилі, і саме Державний Центр УНР протистоїть і заперечує законність т. зв. уряду УРСР, який був настановлений збройною силою московським окупантом проти волі українського народу. Вся історія завоювання України російським большевицьким військом яскраво свідчить про те, що проти наступу ворожого московського війська боролася Армія Української Народньої Республіки, а коли Армія опинилася поза межами України, на всій території Української Народньої Республіки визвольну боротьбу проти окупанта провадили безперервно повстанчі загони, які хотіли відновити демократичну Україну в формі Української Народньої Республіки. Визвольна боротьба українського народу провадиться безупину весь час аж досі. Доказом активності тієї боротьби були масові арешти й переслідування, доказом невдоволення народу владою, окупанта були концентраційні табори і в'язниці з мільйонами в'язнів та кадетників, куди окупаційна влада заганяла селян, робітників і трудову інтелігенцію України. І теперішній голос протесту навіть з комуністичних рядів лунає за демократичний лад, за віднову демократичного устрою в Україні.

І не тільки в Україні. Ми є свідками подій в Чехо-Словаччині, де боротьба за демократичний устрій країни прибрала форм всенародної революції. Не так давно такий процес відбувався в Угорщині, а перед тим у Польщі. Всюди московське військо жорстоко й збройною силою подавляло боротьбу народів за свободу й демократію. Серед народів, які змагаються проти диктатури за народправство й демократію, Україна займає не останнє місце.

Ці процеси, що рівночасно відбуваються в усіх країнах, які перебувають під окупацією комуністичної Москви, або загрожені нею, свідчать і показують, що в боротьбі з комуністичною Московщиною Україна не самотня, що сили протимосковського спротиву наростають, і ми віримо, що незабаром настане час, коли свободолюбні народи повалять диктатуру Москви і відновлять демократичні форми суспільного ладу. В цім теж міститься наша віра в перемогу ідеї визволення України й віднову її демократичного ладу. Комуністична Москва довела свої збройні сили до вершка досконалости, але, опинившись у трикутнику США — Китай — ССРСР, вона досі не знайшла собі союзника, бо імперіалістичні наміри відносно двох з трикутника не дають змоги дійти до згоди з котримось із них. Це витворює напруження і безупинне змагання у зброєнні, що віщує господарську катастрофу. ССРСР впродовж всього часу свого існування провадить імперіалістичні війни або фінансує збройні конфлікти в різних частинах земної кулі, на це фінансування та на зброєння відводить більше половини свого б'юджету. Народи ССРСР, зокрема Україна, вичерпують свої ресурси, віддаючи з примусу продукти своєї праці окупантові, який на ці засоби забезпечує своє панування над завойованими народами, або підкуплює ще

не завойовані країни, щоб їх поставити в господарську залежність від Москви.

І нашу Батьківщину комуністична Москва безнастанно грабує і виснажує, забіраючи без еквіваленту продукти її родючої землі, її промисловости, робочої людської сили й праці, а за це відплачує народобивством, винародовленням і засланням українських людей, найбільше молоді, в далекі сибірські простори, де відбувається мішання різних рас і народів, після якого гине й слід по наших людях. Так штучно, своїми політичними й адміністративними засобами, комуністична Москва зменшує приріст населення України.

Крик протесту українських учених і журналістів ми недавно чули. Цей крик пролунав на весь світ, і його почули люди доброї волі в усіх країнах, де є вільна преса, що надрукувала переслані з України матеріали.

Для Державного Центру УНР ті матеріали є голосом народу, вказівками, що належить робити та за які ідеали бореться український народ, його молода генерація і провідна верства. Кожний активний політик має вивчати ті матеріали, щоб із них черпати досвід нашого народу і відсвіжувати відомості про його життя. З тих матеріалів ми можемо черпати факти й аргументи, що їх уживають молоді українські учені в обороні інтересів поневоленого українського народу.

Ми вважаємо, що збереження Державного Центру УНР є великим досягненням українського народу і його багатолюдної еміграції. Значення Державного Центру УНР не є тільки символічним. Щоб бути тільки символічним, йому вистачало б існувати й берегти спадщину, яку надали йому законодавчі органи України - Українська Центральна Рада і Всеукраїнський Трудовий Конгрес. Але Державний Центр УНР не є тільки носієм і репрезентантом суверенітету українського народу, він є центром, який організує боротьбу всіх активних сил України за віднову її самостійної й соборної демократичної держави в формі Української Народньої Республіки.

Це накладає на Державний Центр УНР великий обов'язок організувати сили української діаспори, щоби вони кожночасно підтримували політично, морально й матеріально центр боротьби за визволення України. Це не означає мілітаризацію української діаспори, а збереження й плекання духа жертви для України й готовість служити їй мірою своїх сил і реальних можливостей в умовах нашого буття. Це значить виховувати кадри висококваліфікованих фахівців, які тепер, в умовах еміграції, мали б теоретично рости й озброювати себе знанням, щоб при його допомозі проникати у глибінь процесів, що відбуваються в нашій Батьківщині. В цім напрямі українські науковці вже мають значні досягнення, адже сотні їх вивчають процеси будівництва в різних ділянках народнього життя України. Завданням Виконавчого Органу, його Ресорту вивчення процесів в Україні, є нав'язати зв'язки з тими дослідниками й спільно з ними виробити

програму дії, використовувати їхні здобутки й досягнення, які вони мають в своїй спеціальній діяльності. Коли пощастить Виконавчому Органові досягнути координації та налагодити співпрацю з ними, то тим він наблизить Державний центр до сучасної України, дасть змогу побачити її в реальній дійсності, а це в свою чергу уможливить відкривати перед світом здобутки українського народу й показати світові форми його поневолення. Тим зменшиться ступінь ізоляції країни, до якої безнастанно прямує окупаційний режим з метою приховувати все, засекречувати свої дії настільки, що видумуються штучні способи інформації, включно з фальшивою статистикою. В країнах вільного світу провадять досліди десятки або й сотні спеціальних інститутів, з якими Ресорт дослідів сучасної України мав би нав'язати контакти, і серед тих наукових діячів знаходити співробітників, використовувати їхні публікації та здобутки їхніх дослідів. Це завдання хоч і важке та коштовне, але його вдасться здійснити, коли будуть пороблені належні заходи.

Серед академічної молоді Ресорт вивчення процесів в Україні допоможе знайти зміну, нову генерацію, яка прийде до керівних органів не тільки Державного Центру УНР, але в усіх установах та організаціях нашої еміграції. Нова генерація та її здібні представники мають прийти на зміну попередніх поколінь, ця зміна мала б пройти повільно, без шкоди для нормального діяння існуючих організацій. Ця справа має національне значення, про неї мають думати теперішні керівники громадських, господарських, політичних та інших організацій і установ. Ми говоримо про це питання на цьому місці, щоби уникнути прикрого розриву між молодим поколінням і попередніми генераціями, бо спостерігаємо такий розрив майже у всіх країнах, в тому числі й серед українського суспільства. Ця проблема стала національною проблемою, тому Державний Центр мав би зайняти становище до цієї справи, а в першу чергу подбати, щоб у його керівних органах, у представництвах та в підлеглих їм організаціях настало омолодження провідних кадрів. Важка це справа, але її треба налагодити спільними зусиллями, щоб уникнути занепаду й руїни, коли не подбаємо про це заздалегідь.

Таким чином ми підійшли до проблем організаційного змісту української діаспори. Перед Ресортом внутрішніх справ стоять великої ваги завдання — з'ясувати, хто з українців чим може бути корисний для Державного Центру УНР. Цей ресорт має вивчати країну за країною під організаційним оглядом: треба з'ясувати, які організації існують в даній країні, яке становище вони займають до ДЦ УНР, чим вони та їхнє членство можуть підтримати визвольну справу, що її організує Державний Центр УНР. Цей ресорт мав би взяти на облік кожну українську людину й подбати про її приналежність до української громади, до організацій, які провадять роботу в системі Державного Центру УНР. Ці завдання, хоч і важкі, але не є непоборні, їх

можна виконати при допомозі вже існуючих організацій та їх керівних органів. З ними треба налагодити співпрацю й визначити завдання, яке вони мають виконувати. Не забуваймо, що українське громадянство має свій Державний Центр, супроти якого кожний громадянин повинен виконувати свої обов'язки. Ми не сміємо розгублювати наших людей в чужих країнах. Живучи в матеріяльних достатках у країнах свого поселення, українці мусять пам'ятати про свій рідний край, про своїх батьків, матерів, братів і сестер. Вони перебувають у неволі, їм треба допомогти визволитися з-під чужого ярма.

Одним із найважливіших завдань Ресорт внутрішніх справ ставить собі дбати про консолідацію українських політичних сил, які визнають Державний Центр УНР за репрезентанта й носія суверенітету української демократичної держави проголошеної IV Універсалом Української Центральної Ради в Києві 22 січня 1918 року.

Тут слід відзначити й підкреслити, що очолений мною Виконавчий Орган УНРади у своїй внутрішній і зовнішній політиці буде дотримуватись засад, що їх висловив Президент Української Народньої Республіки в своїй Заяві на засіданні Президії УНРади 15 червня ц.р. Політична напрямна, що випливає із тих засад, зобов'язує всі ресорти Виконавчого Органу. Аналізу внутрішніх і зовнішніх відносин та становище поневоленої України, що її подав президент УНР, Виконавчий Орган цілком поділяє і в своїй діяльності буде тих засад дотримуватись.

В ділянці зовнішньої політики головним завданням Виконавчого Органу буде ведення акції в політичних і державно-урядових колах країн вільного світу, зокрема Заходу, з метою здобути їх прихильність і підтримку для української національно-визвольної справи. Через Ресорт зовнішніх справ Виконавчий Орган скеровуватиме свої зусилля, щоби в міру можливости здобувати такі впливи в політиці держав вільного світу, щоби вони офіційально й формально визнали основний постулат української визвольної політики: віднова незалежної суверенної й соборної української держави — Української Народньої Республіки.

Виконавчий Орган у своїй зовнішній політичній акції звертатиме особливу увагу на великодержави Заходу, не занедбуючи при тім африканських і азійських країн, перед чинниками яких робитиме відповідні заходи передусім за посередництвом їхніх дипломатичних представництв, акредитованих у столицях західних держав.

Предметом уваги Виконавчого Органу буде Європейський Рух та різні міжнародні політичні об'єднання — Європейська лівиця, Центр європейської федералістичної дії, Ліберальний рух для Об'єднаної Європи, Нові міжнародні екіпи, що є складовими частинами Європейського Руху. В деяких із цих об'єднань українці вже посідають статус повноправного члена.

Виконавчий Орган продовжуватиме співпрацю й поглиблюватиме зв'язки з політичними центрами й об'єднаннями народів ССРСР та Середньо-Східньої Європи: Ліга визволення народів ССРСР (Паризький Блок), яка об'єднує представництва неросійських народів ССРСР, Асамблея Понсволенних Європейських Націй (АЦЕН), що об'єднує екзильні представництва народів Балтики і сателітних держав. Утримуватиме зв'язок з російською політичною групою, відомою під назвою Кронштатська Група, а також мірою можливости впливатиме в тому напрямі на інші російські політичні кола. Присвячуватиме увагу українсько-жидівським стосункам, нормалізація яких є в інтересі обох народів.

Через Ресорт зовнішніх справ Виконавчий Орган провадитиме в країнах вільного світу політично-дипломатичну й інформаційно-пропагандивну акцію, звертаючи окремо увагу на ознайомлення чужинського світу із сучасною ситуацією в Україні.

Загалом кажучи, зовнішньо-політична діяльність Виконавчого Органу прямуватиме до того, щоб у світовій політиці українська проблема досягла ваги й значення міжнародної проблеми та перестала уажатись внутрішньою справою ССРСР.

Але всі наші плани та їх здійснення залежать також від матеріяльних засобів, від фінансів. Ресорт фінансів справді має корінне значення в системі Державного Центру, коли зважити, що Державний Центр УНР має провадити свою діяльність на власні української матеріяльні засоби. Коли хочемо провадити незалежну політику за віднову незалежної української держави, то мусимо провадити її на засоби українського громадянства. Те громадянство, як казав великий український патріот Євген Чикаленко, мусить любити Україну не тільки до глибини душі, але й до глибини кишені. Виконавчий Орган буде й надалі звертатись до нашого патріотичного громадянства, виходячи із засади, що українську визвольну політику належить провадити власними засобами. Звертаючись до українських патріотів, які люблять свою Батьківщину і для її визволення жертвують частину свого трудового заробітку, Виконавчий Орган ширше розгорне збіркові акції й шукатиме засобів для розгорення праці Державного Центру УНР.

Основним джерелом фінансових надходжень в останні роки були виплати в різних формах: «Податок 22 січня», «Сталий податок» та добровільні пожертви. Ухвалою Шостої Сесії УНРади поширюється склад нашого передпарляменту впровадженням т. зв. «Громадського сектора», тому Ресорт фінансів плянує оперти свої фінансові прибутки на сталому податку та на добровільних пожертвах. Хто сплачуватиме сталий податок, той матиме право вибирати представників до Громадського сектора на наступну Сьому Сесію УНРади і не тільки вибирати, але й бути вибраним членом УНРади. Платники такого податку є повноцінними громадянами Української Народньої Республіки, вони візьмуть на себе обов'язок реально підтримувати ДЦ УНР і забезпечувати його матеріяльно так, щоб він міг провадити свою національно-політичну й визвольну працю. Крім сталого податку і збірок, лишається

актуальною й реалізація «Позики визволення України», щоб розмістити серед нашого громадянства виготовлені ще в попередніх роках облігації позики. Ресорт має намір шукати ще інших джерел прибутків, беручи до уваги місцеві обставини в різних країнах, де поселилися українці.

Ресорт військових справ має завдання впорядковувати справи нашого вояцтва. Вояцтво — це живі носії традиції Визвольних змагань, живі учасники визвольної боротьби за віднову незалежної соборної Української Народньої Республіки. Як у роки визвольної війни вони йшли в перших рядах борців за волю, так і тепер розкидані по всім світі вони високо несуть прапор боротьби й активної дії в складі наших організацій. Як на фронтах збройної боротьби вони були вірні своїй Батьківщині, так тепер вони вірні Державному Центрові УНР. На них Виконавчий Орган покладає свої надії і вірить, що вони й надалі будуть виявляти повну активність і реалізуватимуть свій досвід у громадській справі в своїх організаціях. Ресорт військових справ доложить всіх зусиль для того, щоби наше вояцтво, всі комбатанські організації, об'єдналися і дали приклад національної солідарності та дисципліни. Ресорт дбатиме, щоби наше вояцтво посіло в українській діаспорі впливове й почесне місце, що йому належить, беручи до уваги заслуги й жертву, яку вони принесли в боротьбі за волю України.

Ресорт преси й інформації буде намагатись обслужити українське й чужинецьке громадянство об'єктивними інформаціями й даними про життя, працю й боротьбу українського народу за своє визволення. Відомості з України, життя, творчість і всебічне будівництво нашого народу на рідних землях і на чужині, будуть становити поле зацікавлення й освітлення на сторінках видань, що їх буде випускати ВО УНРади. Щомісячне видання Бюлетеню для української преси на чужині, видання збірника «Інформація», що його ресорт плянує як кварталник — це ті друковані органи, на сторінках яких кожний українець знайде потрібні для нього політичні вісті. Ресорт має намір видавати збірники й брошури в світових мовах, щоби інформувати провідні кола різних країн про творчість і боротьбу українського народу за своє визволення. Ресорт дбатиме про зміцнення приязних відносин з органами нашої преси, як теж змагатиме досягнути прихильне ставлення пресових органів у країнах вільного світу до української проблеми.

Виконавчий Орган УНРади з приємністю констатує, що чимало пресових органів у різних країнах містять на своїх сторінках об'єктивні дані про стан і боротьбу нашого народу за свою свободу й незалежність. Для прикладу, можемо навести недавні виступи світової преси з об'єктивними інформаціями про переслідування в ССРСР, зокрема в Україні, української інтелігенції, про її ув'язнення, про безправні суди над діячами культури, про поліційну цензуру, що давить волю слова й друку, про нищення в Україні пам'яток культури й друку

та національних книгозбірень. Хай вони почують наш голос вдячності, бо вони виступали в обороні правди.

Ресорт влаштуватиме пресові конференції з різних нагод, щоби інформувати українську й чужинецьку пресу про різні події, що відбуваються в нашій Батьківщині. Ресорт подбає про зустрічі й інформаційні розмови з політичними, культурними та науковими діячами різних народів з метою поділитися вістками з України, з метою заохочення тих діячів написати під своїм іменем статті чи наукові розвідки про стан нашого народу в окупованій Україні.

Виконавчий Орган висловлює з трибуни Державного Центру УНР щиру подяку тим українським часописам і журналам, які містили об'єктивні дані про працю діячів нашого центру, прихильно і з повним зрозумінням ставились до його починів і заходів. В першу чергу складає вислови подяки тим українським журналістам, які об'єктивно освітлювали події, що відбувалися в ДЦ УНР у зв'язку з різними ухвалами його органів. Вони причинилися до вияснення дійсності і пізнання правди.

Секретаріят Виконавчого Органу нотуватиме події навколо ДЦ УНР, провадитиме архів Державного Центру та удержуватиме зв'язок із Представництвами ВО в різних країнах в справах, що торкаються цілості Державного Центру. В ділянці інформації Секретаріят Виконавчого Органу співпрацюватиме з Ресортом преси й інформації для всебічної інформації українського громадянства про працю органів ДЦ УНР. Наприкінці мого експозе хочу звернутися до діячів політичних організацій, які належать до Української Національної Ради. Доля Державного Центру УНР перебуває у ваших руках і на вашій відповідальності. За конкретну роботу Виконавчий Орган відповідає перед вами, але за цілий ДЦ УНР відповідає Президент УНР, Віцепрезидент УНР, Голова і Президія УНРади, Виконавчий Орган та всі члени УНРади. Тільки в гармонійній співпраці наших політичних сил ми розвинемо діяльність Державного Центру до тих розмірів, які ми накреслили в повищих розділах. Державний Центр може виконати свої завдання тільки за політичною, моральною і матеріальною підтримкою широких кіл громадянства нашої Української Народньої Республіки в екзилі. Дійова і реальна підтримка сотисячних має української діаспори для Державного Центру — це передумова успішної визвольної акції, яку наш Державний Центр буде провадити, це запорука нашої перемоги, в яку твердо віримо.

Почуття обов'язку перед поневоленою Україною хай буде категоричним імперативом для кожного з нас у щоденній праці для її визволення.

ЗВЕРНЕННЯ

голови УНРади Якова Маковецького до українців
в повстанні батьківщині, передане через Римське радіо
22 січня 1968 р.

«Україно! Українці!
Дорогі земляки!»

Щаслива доля судила мені, як Голові Української Національної Ради, звернутися до Вас в цю історичну для всього українського народу хвилину, а це у 50-ліття проголошення IV Універсалу Української Центральної Ради в Києві, дня 22 січня 1918 року. Для більшості з Вас, а зокрема для молодших поколінь, що зростали у похмурих роках чужого насильства і жорстокого політичного тиску, події 1918 року невідомі, призабуті, викривлені. Апарат впертої режимної пропаганди, що довгими десятиліттями гнобить Вашу особисту волю і нищить національну душу, дає Вам сфальшовану картину історичних подій тих пропам'ятних років 1917—1920. Він зводить їх виключно в русло соціального незадоволення, спонтанного бунту пролетарських мас проти царського насильства та «мудрого» керівництва комуністичної партії.

Історична правда інша. В тих пам'ятних роках не тільки валився віджитий феодально-економічний та суспільно-політичний лад, але вимуттіла ідея національного самовизначення. В тих воістину революційних роках йшли дві революції впарі: революція національна з програмою розподілу Росії на національні держави та революція соціальна.

Тоді ж національно збудилась Україна. Всенациональна воля до відновлення української державної самостійності охоплює не тільки творчу інтелігенцію, але й українське село та українське робітництво промислових районів. У висліді доходить до створення Української Центральної Ради як парламенту та політичного речника українського народу. Українська Центральна Рада приймає IV Універсал, яким, після трьохсотлітнього поневолення, була проголошена Українська Народня Республіка. Слова цього Універсалу від 22 січня 1918 року пролунали по всіх просторах нашої вітчизни:

«Од цієї Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу...»

Сон і мрія українського народу здійснились. Розгорнулася жвава праця державного будівництва. Поети дають низку клясичних творів, організується українська Мистецька академія, розбудовується університет в Києві, відкривається університет в Кам'янці Подільському, реорганізується шкільна мережа, організується сільське господарство на базі земельної реформи, поживляють працю заводи...

Світ вперше заговорив про Україну, десятки країн визнають Україну як самостійну державу. Розбудовується сітка українських закордонних посольств... Все життя набирає небувалого розмаху, на який здібний тільки народ, що ставить основи свого політичного існування.

Але дві протилежні революції — національно-українська та соціально-комуністична — мусіли зударитись. Вони й зударились вже в самому факті існування української держави. Для Леніна та його «соратників», що твердо стояли на платформі збереження державної цілості Росії, не було недоговорень. Для російських большевиків Україна була необхідною як забезпечення матеріальної бази існування Росії. Використавши українських комуністів та облудну національну політику компартії, вони створили в Харкові комуністичний протиуряд і вислали на Україну свої армії для знищення української національної держави і включення України в уніфікований Радянський Союз.

Так і сталось. Все даліше в нашій свіжій пам'яті: доба «українізації» і НЕП-у, примусова колективізація із страшним голодом в 1933 році, фізичне знищення кращих представників українського громадянства, науки, літератури і мистецтва, жах «ежовщини». Тепер же, по великій війні, масове переселювання української молоді поза межі України, велике збільшення відсотку росіян в українських містах та загрознає зменшення приросту населення в Україні. Все це вбивчі засоби русифікації, методи національного знищення України та інших союзних і автономних республік.

Мета колишніх і нинішніх кремлівських володарів залишилась незмінною: зламати український хребет, знищити всяку національну думку, зруйнувати всяку спробу дійсного політичного самовизначення, а особливо державного відокремлення України.

Але великий нарід знищити не можна! Він вічно підніматиметься з-під ударів, загоюватиме рани і змагатиметься доти, доки не переможе! А наш нарід дійсно великий — і справді непереможний!

Ми, його члени в розсіянні закордоном, з великим признанням, подивом і всебічною увагою стежимо за процесами в Україні. Ми живемо в один такт з Вами, боліємо Вашими жертвами, радіємо Вашими перемогами. Ми не тільки спостерігаємо, але і намагаємося допомогти Вам усіми нам доступними шляхами. Ми маємо свої завдання у нашій спільній боротьбі і ми їх виконуємо на закордонному форумі з напруженням усіх наших сил.

В політичній ділянці — українські патріоти за кордоном майже всі згуртовані навколо Державного Центру Української Народньої Республіки в екзилі. Орган цього Центру — Українська Національна Рада координує і унапрямує методи праці і боротьби, а її Виконавчий Орган здійснює намічені завдання.

В суспільно-громадській галузі українська еміграція згуртувала свої сили під-час Світового Конгресу Вільних Українців, що відбувся в місяці листопаді минулого року.

Усе це має єдину і виключну ціль — допомогти нашій Вітчизні-Україні в її боротьбі за збереження української душі та за повернення самостійності й суверенності Українській Народній Республіці.

Тому в цей історичний день 22 січня, в день 50-ліття проголошення IV Універсалу Українською Центральною Радою в Києві, ми запевняємо Вас у нашій вірності всенародним українським ідеалам, запевняємо Вас в тому, що всі наші сили і здібності ми безупинно вкладемо у нашу спільну з Вами боротьбу.

Ми закликаємо Вас до витривалості та до дальшого завзяття у цій нерівній боротьбі незламного українського народу з імперіалістичною Московією. В боротьбі, де правда за нами, а лише брутальна сила за ворогом, в боротьбі ідеї з підступом, у змаганні духа з насильством. В цій боротьбі двох революцій, що почалась в 1917 році і продовжується до нині, — в змаганні нашого січня і їхнього жовтня — остаточна перемога за нашою єдністю і завзяттям. Бо тільки — «в своїй хаті своя правда і сила і воля».

Поїздки Президента УНР

В половині лютого ц. р. Президент УНР Микола Лівіцький відбув подорожі до Бонну і до Карльсруге. В Бонні він мав побачення з різними чужинецькими діячами, які прихильно ставляться до української національної справи. В Карльсруге Президент Лівіцький відвідав хворого Митрополита УАПЦ, Владику НІКАНОРА, складаючи йому привіт і найкращі побажання від Державного Центру УНР.

13 лютого Президент М. Лівіцький був у Новому Ульмі на похоронах Генерал-Полковника Армії УНР і кол. військового міністра сл. пам. Андрія ВОВКА. Президент у короткій промові на кладовищі попрощав Покійного від імени Державного Центру УНР та склав співчуття Його Вдові та Синові.

Під час перебування в Новому Ульмі Президент М. Лівіцький відвідав проживаючих там лідера СЗСУ-СП Володимира А. ДОЛЕНКА і вдову бл. пам. І. П. БАГРЯНОГО. З В. А. Доленком відбувся обмін думками про сучасну політичну ситуацію.

Головні напрямні праці ВО УНРади на зовнішньо-політичному відтинку

Примітка автора:

Експозе про головні напрямні праці ВО на міжнародно-політичному відтинку розглядає скорочено більшість основних і практичних проблем української зовнішньої політики й акції викладених в документах «Напрявні української зовнішньої політики» та «Загальний плян й методика зовнішньо-політичної акції», схвалених ВО та Президією УНРади і призначених для відпоручників й співробітників ресорту закордонних справ. Ці документи становлять напрямні зовнішньої політики ДЦ УНР на сучасному етапі його дії.

У зв'язку з секретним характером деяких питань обговорених у згаданих двох документах, вони не включені в нижче друкване експозе. Новими в цьому викладі, в порівнянні з документом «Напрявні української зовнішньої політики», є розділ про загальні лінії концепції української національно-визвольної політики і думки про українсько-жидівські стосунки.

Загальні основи й методологічні ствердження

Головне завдання закордонної політики ВО — діяти в політичних і державно-урядових колах країн вільного світу, а зокрема великодержав Заходу. Це практична зовнішньо-політична акція, тактичні лінії якої встановлюємо і застосовуємо відповідно до кожної частини міжнародної кон'юнктури. Звичайно, також для кожної окремої держави — терену нашої дії, застосовуємо тактику, згідну з наявними у ній політичними умовами. Ці умови зазнають змін, тимто мусить мінятися і наша тактика. Політичне відчуття відпоручників ресорту закордонних справ повинно підказати їм, яку тактику в даному моменті й в даній країні належить застосовувати. (Методологічні й тактичні питання нашої зовнішньої політики обширніше з'ясовані в праці керівника ресорту закордонних справ «Загальний плян і методика зовнішньо-політичної акції»).

Проте, незмінним залишається кінцева мета нашої загальної національно-визвольної, в тому й зовнішньої, політики. Найвище національне прагнення українців — це відновлення самостійної і суверенної Української Народної Республіки, — достосованої, зрозуміло, до нових історичних умов, — яку знищила й окупувала советська Росія. Це основний непорушний постулат української національно-визвольної політики.

Вимога відновлення незалежної, суверенної і соборної української держави (на всій українській етнографічній території) виключає евенчуальне домагання будь-яких зовнішніх чинників повторного застосування до українського народу принципу самовизначення шляхом

проведення плебісциту на Україні, після повалення большевизму. Право українського народу на самовизначення було здійснене III і IV Універсалами Центральної Ради, якими була проголошена самостійна й суверенна Українська Народня Республіка, а його соборність була довершена 22 січня 1919 року актом об'єднання всіх українських земель в одну незалежну й соборну Українську Народню Республіку. Ці урочисті державно-творчі акти були виявом свободної волі українського народу і вони не втратили своєї юридично-політичної вартості.

Українська політична акція на міжнародному форумі, безперечно, нелегка, бо їй приходиться промоувати шлях українській національно-визвольній справі серед низки чималих труднощів, в тому: недостатнє знання — а в деяких випадках, і цілковите незнання в світі української проблеми; упередження багатьох чужинецьких кіл до українських національно-визвольних змагань; дуже мале зацікавлення в світі національними проблемами в ССРСР; закорінені ще в світі ворожі нам російські, польські та інші впливи, які ще деякою мірою спричиняються до формування наставлення відповідальних чинників багатьох держав, зокрема західніх великодержав, до національно-державних прагнень українського народу; врешті — сучасна несприятлива для української визвольної справи міжнародна кон'юнктура.

Українська зовнішня політика мусить мати наукове обґрунтування, бо в сучасних часах зовнішня політика — це наука. А щоб мати успіх, українську зовнішньополітичну акцію слід вести систематично й фахово, вона не може бути імпровізацією і дилетантством. Її треба вести по встановлених напрямках, по відповідній засадничій й політично-тактичній лінії.

Передусім у зовнішньополітичній акції слід керуватися виключно українською національно-державною рацією, а не ідеологічно-політичними симпатіями чи антипатіями.

Зв'язки з державно-урядовими чинниками і політичними партіями.

Представники ВО в окремих країнах, а зокрема відпоручники ресорту зак. справ, повинні нав'язувати і утримувати зв'язки не лише з державно-урядовими чинниками, в першу чергу з міністерствами зак. справ, знайомлячи їх з українською справою, а й з політичними партіями (демократичних напрямків) та з їхніми окремими діячами, стараючись з'єднати їх прихильність до України. Самозрозуміло, що треба звертати увагу особливо на партії, які в даних країнах є при владі, не занедбуючи і опозиційних партій, які в ближчому чи дальшому майбутньому можуть прийти до влади. Абсолютно шкідливо входить в зв'язки з крайньо-правими політичними групами, що існують в різних західніх країнах (Франція, Німецька Федеральна Рес-

публіка, Італія тощо), бо нам закинули б профашистські чи пронацистські симпатії.

В США представництво ВО повинно діяти в обох головних партіях: демократичній й республіканській, уникаючи ангажуватись у співпрацю з існуючими там деякими крайньо-правими організаціями і товариствами; у Канаді — особливо в партіях ліберальній й консервативній, а також у новій демократичній партії поміркованого соціалістичного напрямку; у Великій Британії — у партіях: праці (лейбуристській), консервативній й ліберальній; у Франції — у голлістському русі (У. Н. Р.), з різними його течіями, в демократичному центрі Леканюе та в середовищах ліво-демократичного й соціалістичного напрямків: у Німецькій Федеральній Республіці — у партіях: християнсько-демократична унія, баварська християнсько-соціална унія, соціал-демократична й ліберальна; в Італії — у партіях: християнсько-демократична, соціалістична унітарна, соціалістична, республіканська, ліберальна і в «Демократичному союзі для Нової Республіки», очоленому колишнім міністром оборони Рандольфо Пачч'ярді.

Також в інших західніх країнах треба обмежувати наші офіційні зв'язки до партій демократичного напрямку.

В країнах з однопартійною системою — як наприклад, Еспанія — відпоручники ресорту закордонних справ мусять діяти, самозрозуміло, в рамках існуючої політичної дійсності. В конкретному випадку Еспанії, евентуальний представник ВО повинен обмежити свої офіційні зв'язки до урядових чинників, зокрема до міністерства зак. справ, не зв'язуючись з «фалянжистським» рухом.

Українська зовнішньополітична акція мусить звернути особливу увагу на США, Великобританію і Францію, бо становище цих держав до України зможе колись виявитися вирішним. Можна передбачати, що до становища цих держав, а зокрема США, достосується політика інших країн Заходу. Звичайно, наша зовнішньополітична акція не сміє занедбувати й інших країн, зокрема Італії, Німецької Федеративної Республіки та інших. В Канаді українські позиції, завдяки численній й активній українській етнічній групі, кращі ніж в інших країнах масового поселення українців. Проте є підстави думати, що політика Канади буде радше достосовуватися — як це, до речі, є й тепер — до політики Великобританії й США.

Країни Азії, Африки й Латинської Америки.

Українська зовнішньополітична акція не може занедбувати також країн Латинської Америки, Африки й Азії. Проте лише в деяких латино-американських державах, як от Аргентина, Бразилія, Венесуела, та Австралія, де існують більші поселення українців, ВО може мати свої представництва. З урядовими чинниками країн Африки й Азії наразі ми можемо — і повинні — нав'язувати зв'язки через їхні дипломатичні

представництва в окремих західних державах і в ООН. Однак було б потрібним, щоб Ю) мав своїх представників принаймні в таких державах Азії й Африки, як Японія, Індія, Пакистан, Іран, Єгипет, і особливо в Японії, у зв'язку з вагою цієї країни для України. Не треба підкреслювати важливості для нас Туреччини, в якій ресортчик європейського напрямку повинен мати свого відпоручника.

Нест сумнівну корисною була б наша зовнішньо-політична акція і в таких азіатських країнах, як Таїланд, Південний В'єтнам, Південна Корея, Тайвань, Індонезія, Філіппіни та інші. Проте є нереальним перебільшувати важливість цих країн для нашої національно-визвольної політики. Ці країни, що самі потребують всілякої закордонної допомоги — військової, економічної, дипломатичної — не мають для української справи реального політичного значення, проте зв'язки з політичними й урядовими колами цих країн були б корисними для української справи. Зокрема важливою була б підтримка деяких із цих держав для української справи на терені Об'єднаних Націй.

Головне завдання нашої зовнішньої політики — це зміцнення акції в країнах Заходу, насамперед — у великодержавках. Не розпоряджаючись достатніми кадрами для ведення серйозної роботи у західних державах, було б нереальним витрачати нашу енергію й засоби на акцію у далеких від України країнах південно-східної Азії чи Далекého Сходу. Інша справа така важлива держава, як Японія, на яку наша закордонна політика мусить звернути увагу.

Головні завдання відпоручників ресорту закордонних справ.

Головні завдання відпоручників ресорту закордонних справ лежать: а) у встановленні й втриманні зв'язків з урядовими й політичними чинниками країн свого поселення, інформуючи їх про актуальні українські проблеми, зокрема про актуальні події в Україні (корисним є подати коротку записку про відповідну важливу подію); б) в ініціюванні й організуванні протестних маніфестацій з приводу антиукраїнських заходів московсько-советського режиму в Україні (як от цензури й засуди діячів культури, різні акти русифікаційної політики, тощо), щоб таким чином знайомити широкі кола громадськості вільних країн з актуальною українською проблематикою; в) у влаштуванні пресових конференцій про ці ж самі антиукраїнські заходи в Кремлі; г) у розміщенні статей або хоч би коротких заміток на актуальні українські політичні, господарські й культурні теми, особливо підсоветські, в місцевій чужомовній пресі та журналах, надаючи, одначе, перевагу політичній інформації (це важке, але не неможливе до здійснення завдання); д) у втриманні зв'язку і співпраці з науково-культурними установами, які якоюсь мірою цікавляться проблемами Сходу Європи; е) у влаштуванні доповідей для чужинської аудиторії про Україну на всілякі теми: політичні, економічні,

культурні (це можна здійснювати різними способами: через товариства приязні, як англо-українське, італо-українське, німецько-українське; у відповідних інститутах, університетах, клубах, як, наприклад, Лайонс клуб ітд.); у втриманні зв'язку та у співпраці з представниками неросійських народів СРСР і народів сателітних держав, влаштовуючи разом із ними спільні виступи у спільних справах перед чужинецькою аудиторією.

Проте найважливіше завдання відпоручників ресорту закордонних справ — це акція в політичних і в урядових колах країн свого поселення і з'єднування у них приятелів для України. Це робота інформаційно-пропагандивна і політично-дипломатична. Цей другий аспект роботи — особливо важливий. Треба шукати зв'язків з впливовими політиками, яких хай спершу і не буде можливо використати пропагандивно, але їх приятель може стати буцце цінною для нас у різних обставинах. Зв'язки з політичними діячами, які можна використати пропагандивно перед українською еміграційною громадою, звичайно менш цінні як перші. Треба розрізнити між інформацією й пропагандою та політикою, звертаючи особливу увагу на останню.

Західна Європа й Європейський Рух.

З факту географічної приналежності України до Європи, українська закордонна політика мусить бути особливо активною в західно-європейських державах: Великобританія, Франція, Італія, Німецька Федеративна Республіка та інші. Зваживши на наявність в країнах Європи тенденцій до політичної європейської єдності, ми повинні присвятити окрему увагу Європейському Рухові, намагаючись стати членами різних міжнародних європейських організацій, що є складовими частинами Руху. Головна мета наших заходів на терені Європейського Руху — добитися прийняття українського представництва до центральних органів Руху: до Міжнародної Ради й особливо до Комісії Середньо-Східної Європи. (Участь у них дотепер обмежена, коли мова про Європейський схід, представництвами народів сателітних і Балтицьких країн, отже — до народів, які мали незалежні держави до 1939 року). Проте треба намагатися досягти цієї мети шляхом участі українців у таких міжнародних європейських організаціях, як «Центр Європейської Федералістичної Дії», до якого вже належить Український Рух Об'єднання Європи в Парижі і на терені якого плідну діяльність проводить д-р Іван Мусянович; «Європейська Лівиця», до якої мають доступ українські соціалісти; «Ліберальний Рух для Об'єднаної Європи», «Нові Міжнародні Екіпи» (організація християнсько-демократичного напрямку) та інші. З погляду поширення й посилення української акції на терені Європейського Руху, важливою є приналежність українців до таких міжнародних політичних об'єднань, як Соціалістичний Інтернаціонал, Ліберальний Інтернаціонал, Нові Міжнародні Екіпи.

Зміцнення українських позицій в Західній Європі матиме значення також для покращення українських позицій в США. Американська політика рахуватиметься з становищем європейської політики до України. І наші: західноєвропейські держави не можуть не рахуватися із ставленням США до української справи.

Співпраця з політичними центрами і об'єднаннями народів ССРСР та Середньо-Східньої Європи.

Звичайно, й далі актуальні такі наші зовнішньо-політичні завдання: а) співпраця з представництвами неросійських народів ССРСР на терені Ліги Визволення Народів ССРСР (Паризький Бльок). Було б доцільним створити філії «Бльоку» в країнах поселення еміграцій цих народів (Нью-Йорк, Лондон, Париж, Оттава ітд.). Треба, однак, підкреслити, що «Паризький Бльок» є недостатнім знаряддям нашої зовнішньо-політичної дії разом з представниками поневолених народів, бо в міжнародних політичних колах, зокрема європейських, спільна наша дія тільки з представниками неросійських народів ССРСР зустрічає мале зрозуміння. Тому було б вказаним покористуватися міжнародньою організацією, в якій є заступлені і народи сателітних держав. Такою організацією може бути «Інтернаціонал Свободи», в якій є представники також народів сателітних держав і яка діяла та діє в Італії; б) утримувати контакти з російською політичною групою відомою під назвою Кронштатська Група, яка визнає право України на самостійне державне існування, а також, у міру можливості, впливати в тому напрямку на інші російські політичні кола; в) утримувати й розбудувати зв'язки з екзильними центрами народів сателітних держав, в тому числі і з Асамблеєю Поневолених Європейських Націй (АЦЕН) з місцем осідку в Нью-Йорку, яка об'єднує албанців, болгарів, чехів і словаків, румунів, поляків, угорців та балтійців (литовців, лотишів й естонців).

Українсько-жидівські стосунки.

Для кожного політично думаючого українця є зрозумілою потреба усунення українсько-жидівської ворожнечі шляхом об'єктивного вивчення минулих відносин між обома народами, та шукання порозуміння між ними, що є у взаємному інтересі обох народів. Це важлива, хоч і нелегка та делікатна, ділянка української зовнішньо-політичної акції, зважаючи на шкороїнені ще в обох народах взаємні упередження й почуття екстраженні. Завдання української зовнішньої політики на цьому відтинку — наполегливо діяти, щоб довести до витворення атмосфери взаємного довіри й співпраці між українцями й жидами. Це завдання на довгу мету, бо процес назрівання приятних взаємин між народами, з природи, довготривалий. Усвідомлюючи важливість покращання українсько-жидівських стосунків, ВО призначив спеціального заступника керівника ресорту зак. справ для зв'язків з жидівськими політичними й громадськими колами.

Реалізм української зовнішньої політики.

Українська зовнішня політика мусить реалістично оцінювати ситуацію і усвідомлювати межі своїх можливостей в досягненні успіхів. Зовнішня політика поневоленої нації у мирний період, за сприятливої чи несприятливої міжнародньої кон'юнктури, не може досягти якихось особливо вирішних результатів. Ми маємо ставити собі реальні завдання: ознайомлювати політичні чинники й громадськість вільних країн, зокрема західніх, з українськими проблемами, з'єднувати приятельські впливових політиків до України, поступово здобувати все кращі позиції для української визвольної справи в світі.

Наприклад, було б нереальним думати, що в умовах миру українська зовнішня політика може добитися офіційного й формального визнання урядами країн заходу національно-державних прагнень українського народу. Ніяка держава, яка втримує нормальні дипломатичні стосунки з ССРСР, такого визнання не може дати. Але завдання української зовнішньої політики є здобути такі впливи в політиці великодержав, щоб у вирішній момент, коли наслідком внутрішніх, або зовнішніх подій падатиме комуністичний режим у ССРСР, а то й сама російсько-советська імперія, вони офіційно й формально визнали наш основний національно-державний постулат: відновлення незалежності й суверенності Української Народньої Республіки.

У сучасній фазі українських визвольних змагань, наша закордонна політика має таке головне завдання: *переконати західні великодержави у konieczності розподілу російсько-советської імперії на національні держави, якщо хочеться встановити тривалий мир і справедливо влаштувати міжнародні відносини на Сході Європи.* Західні великодержави мусять зрозуміти, що розв'язання національного питання на терені ССРСР шляхом розподілу його на національні держави — це головна передумова тривалого миру в Європі й світі.

Теза розподілу російської імперії ніяк не означає, що українці мають плекати ненависть до російського народу та бажати утривалювати ворожнечу до майбутньої демократичної російської держави. Такий намір був би нерозумним, нереальним і політично абсурдним. Хоч між сусідами співжиття завжди нелегке, проте воно конечно. *Ми є проти російського імперіялізму в усіх його видах, персоніфікованого провідною політичною клясою усіх дотеперішніх режимів Росії, а не проти російського народу, з яким народ України бажає і намагатиметься встановити добросусідські стосунки.*

Наше становище до УССР і її членства в ОН.

Абсолютно недопустимою помилкою є теза, що УССР якоюсь мірою нібито продовження, і спадкоємець Української Народньої Республіки. Це не відповідає дійсності і з правно-формального становища, бо Українська Народня Республіка IV Універсалом 22 січня 1918 року проголосила свою повну незалежність від Росії, і цей правно-конституційний

акт Центральної Ради набрав міжнародноправного значення. Фактом пізнішого насильного включення УССР, створеної волею Москви, і формально-федеративний зв'язок з Росією у системі ССРСР, цей державно-творчий акт Центральної Ради був насильно уневажнений. Тим-то, у моменті падіння советського режиму, не вистачатиме замінити його в Україні урядом національним (так можна буде зробити у Польщі, Румунії, Угорщині та в інших сателітних державах, які формально не перебувають у федерації з Росією), а потрібно буде змінити державно-правний і міжнародноправний статус України, одне слово — відновити Українську Народню Республіку, проголошену III і IV Універсалами Центральної Ради.

УССР не можна вважати суверенною державою ні з правної, ані з політичної точки зору. Видатні західні знавці міжнародного права не вважають УССР державою з міжнародно-правною підметністю, відзначаючи, між іншим, факт відсутності окремих дипломатичних представництв УССР в чужоземних державах, а членство її в ООН приписують розрахункові Москви мати більше голосів у тій установі.

Використовувати, а чи ні, факт членства УССР в ООН — це питання тактики, залежної від конкретних обставин, в який приходить до діяти.

ДЦ УНР мусить мати виразну концепцію національно-визвольної політики, згідно з якою і в рамках якої має діяти українська зовнішня політика. Тим-то засадничим для ДЦ УНР є питання державно-і міжнародно-правного статусу УССР. ДЦ мусить відкинути правничу теорію, що УССР — це продовження і спадкоємець УНР. Ця штучно сконструйована і абстрактна теорія породжує таку політичну концепцію чи «визвольну стратегію», яку віддзеркалює відома «Заява» про сучасну ситуацію в Україні», вислана керівникам Кремля групою українсько-американських професорів. Ця «Заява» логічно й органічно пов'язана з цією теорією, є її політичним виявом.

Загальні лінії концепції нашої національно-визвольної політики.

Загальні лінії концепції української національно-визвольної політики це — боротися за відновлення незалежності й суверенності соборної Української Народньої Республіки (достосованої, звичайно, до нових історичних умов), проголошеної IV Універсалом Центральної Ради 22 січня 1918 року і актом соборності 22 січня 1919 року. Тим-то константою української визвольної стратегії є — змагатися за здійснення тези про розподіл советської імперії на національні держави в етнографічних межах кожного народу. Розподіл советської імперії це головна — може найвирішальніша — передумова відновлення суверенності української держави. Державне усамостійнення України ледве зможе здійснитися без одночасного унезалежнення Грузії, Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Туркестану.

Отже поневолені неросійські народи ССРСР є головними, природними, союзниками України. Сприяння їхнім прагненням до державної незалежності та співпраця з їхніми політичними центрами за кордоном — це одне з основних завдань української зовнішньої політики.

Другим головним завданням української національно-визвольної політики на Сході Європи — є створення передумов для налагодження добросусідських взаємин з нашими безпосередніми західно-південними сусідами: Польщею, Румунією, Чехословаччиною і Угорщиною. Територіяльні претенсії цих наших сусідів до України становлять єдину перешкоду цьому. Їхнім претенсіям протиставиться незмінний і абсолютно незречений постулат української національно-визвольної політики — соборність українських земель. Західно-південні сусіди України мусять визнати етнографічний принцип у питанні територіяльного розмежування, отже-визнати за кожним народом невід'ємне право творити чи відновлювати свою незалежну державу на своїй етнографічній території.

Наша теза про необхідність розподілу ССРСР на національні держави вже приєднала собі впливових прихильників на Заході, і здобуватиме численних інших, якщо ми не підмінюватимемо її такою політичною концепцією, чи «визвольною» стратегією, яка ставить ставку на уявну «лібералізацію» і «демократизацію» советського режиму.

Така політична концепція означає — відхід від самостійницьких позицій, і є позбавлена будь якої реальної перспективи. Її заперечує сама природа советського режиму, неспроможного демократизуватися, та сучасна дійсність в ССРСР. Для раціонального виправдання такої концепції була б потрібна основна умова — політична свобода в ССРСР, яка належить тільки до сфери ілюзій. А політики не можна базувати на ілюзіях, а на реальних передумовах.

Українська визвольна політика мусить зберегти свою повну незалежність і за ніякої міжнародньої кон'юнктури не сміє відходити від своїх самостійницько-державницьких позицій.

Є виправданим, якщо українські патріоти на Батьківщині висувують вимоги демократизації режиму і домагаються свободи в усіх ділянках національного шиття, бо в умовах чужої окупації в легальній формі вони не можуть ставити більших домагань.

Екзильні українці можуть і повинні підтримати їх у цій затяжній боротьбі. Одним із засобів нашої підтримки для українських патріотів на Батьківщині це — інформувати громадськість й політичні чинники вільного світу, зокрема Заходу, про національний гніт, про русифікацію, про економічний визиск України та мобілізувати їх для оборони національних прав українського народу.

Проблема незалежності України має шанси вийти, в ближчому чи дальшому майбутньому, на сцену міжнародньої політики, до чого провадить сам сучасний історичний процес. Але щоб українська проблема стала міжнародньою проблемою, це вирішною мірою залежатиме від нас самих, від нашої боротьби (тобто і від боротьби україн-

ського народу на Буцьківщині), від нашої непохитної віри в ідеал незалежної України.

Тимто наша зовнішньополітична діяльність має ставити собі завдання добитися того, щоб українська проблема досягла в світовій політиці ваги й значення міжнародної проблеми та перестала вважатися внутрішньою справою СРСР. З цього погляду важливим є розгорнення нашої акції на терені Організації Об'єднаних Націй.

Європейський напрямок української закордонної політики.

Україна належить до Європи не тільки географічно, а й своєю духовістю, своїми історичними, політично-демократичними й культурними традиціями. Доля Європи не може бути їй байдужою, як і доля України не повинна бути чужою для Європи. Також економічні інтереси значною мірою пов'язують Україну з Європою. Силою цих фактів переважним в українській закордонній політиці мусить бути її європейський напрямок. Зваживши на наявність в Західній Європі тенденції до політичної й господарської єдності, українська закордонна політика не може залишатися осторонь цього інтеграційного процесу.

Головною напрямною української європейської політики, в сучасному історичному моменті, повинна бути орієнтація на процеси європейської інтеграції, з колючою метою включення України в систему майбутньої Об'єднаної Європи, в рамках якої незалежна українська держава зможе входити у такі вужчі регіональні міждержавні об'єднання, які найбільше підходять їй загалом інтересам.

Всяке об'єднання є життєдатним й тривалим, якщо воно є добровільним, а не примусовим. Отож, щоб об'єднуватися з іншими державами, Україна мусить спершу відшукати свою державну незалежність, бо тільки, як суверенна нація, вона свobodно як рівна з рівними обере найвідповідніші для себе форми об'єднання з іншими націями.

З погляду української європейської політики, політичні кордони майбутньої Об'єднаної Європи повинні кінчатися Білорусією, Україною, етентуально Козакією, якщо вона стане самостійною державою, та кавказькими країнами.

Орієнтація на процеси Об'єднаної Європи не виключає необхідності для України мати і свою азійську політику. Географічне становище України, величина її території, її духовости, що містить в собі західні й східні елементи, неминує нав'язують їй функцію сполучника між Заходом і Сходом.

Україна — велика нація Сходу Європи. З цього факту, їй призначено відігравати в майбутньому важливу роль в міжнародній політиці.

Василь Федорончук

Сучасне становище в Україні у світлі документів і вісток

У попередньому числі «Інформації» ми подали хронологічний перегляд цілого ряду документів, які у формі так званої «захалавної літератури» поширені серед населення в Україні. Огляд стосується 1967 і частково 1968 р. та закінчується коротким обговоренням збірника «Лихо з розуму» укладеного М. Чорноволом. Слід при тому відзначити, що наш огляд у 1-му числі «Інформації» побудований на хронології появи цих документів в нашій еміграційній пресі, в Україні вони ставали відомими в іншому порядку.

Від появи нашого хронологічного огляду минуло ось уже півтора року. Могло здаватися, що советський режим докладатиме усіх старань, щоб припинити загрозову для нього повинь підпільної літератури. Тим часом упродовж останнього часу ми знову мали нагоду познайомитися з цілим рядом підпільних писань, які, поперше, говорять про те, що рух спротиву в Україні зміцнюється, і, подруге, що советський режим не здатний уже дати собі з цим процесом ради.

Чи не найважливішою появою в галузі «захалавної літератури» на Україні слід уважати книгу Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?», яка на Заході вийшла українською й англійською мовами й набрала широкого розголосу. Як відомо, цей документ, який як не можна краще з марксо-ленінських позицій критикує сучасний русифікаційний курс в Україні, був переслений у формі інформаційної записки керівникам КП України, і щойно згодом, не знайшовши там жодного позитивного відгуку, почав поширюватися у відписах на Україні та опинився закордоном. Довгий час книжку І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» партійна пропаганда на Україні промовчувала. І тільки останньо почалася супроти І. Дзюби нова нагінка, яку відкрив Любомир Дмитерко статтею в «Літературній Україні» п. н. «Місце в бою». Дмитерко гостро критикує книжку І. Дзюби за її «націоналістичний зміст», а самого Дзюбу за те, що він свідомо передав рукопис цієї книжки закордон. Головною метою статті є пов'язати І. Дзюбу з еміграційними «націоналістами», які, як каже Дмитерко, «будують свої антирадянські статті» на писаннях Дзюби.

Книга І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» є наймаркантишим показником тієї опозиційної течії на Україні, яка бореться за права українського народу з позицій легалізму, використовує формальні права України в СРСР, вимагаючи їх здійснення, не на словах, а на ділах, і в зв'язку з цим протестує проти русифікації, національного поневолення України. З цих позицій критикує сучасне становище в Україні і вимагає здійснення належних їй конституційних прав велика більшість документів захалавної літератури, як ті, що їх ми подали у попередньому списку, так і пізніші, які появились за період другої половини 1968 і в 1969 рр.

Навіть проєкт створення підпільної організації «Українська робітничо-селянська спілка» один з її організаторів С. Вірун виправдує легальними мотивами (Лист С. Віруна до О. Гончара опублікований у паризькому «Українському слові» за 28 січня 1968 р.). Від свого імені та під імені інших у цій справі засуджених — Лук'яненко, Боровицького, Луцкіна і Лібовича, які отримали довгі роки концтаборів, він пише до Гончара між іншим таке: «Аналізуючи історичне минуле України і теперішній стан, ми вказували в брошурі, що Україна на підставі ст. 14 Конституції УРСР має право вільного виходу із складу Союзу РСР, якщо цього бажає більшість українського народу. Вказувалося, що для здійснення такого акту необхідно створити організацію (пропонувалася назва «Українська робітничо-селянська спілка» — УРСС), котра легально, на підставі радянських законів вела б агітацію і пропаганду серед українського населення за вихід України зі складу СРСР...»

Формально з позицій легалізму написані дальші документи, опубліковані останньо еміграційною українською пресою, в тому передусім лист Михайла Масютка Верховній Раді УРСР, («Українське слово», 10 березня 1968 р.), у якому він стверджує м. і., що в концтаборах СРСР сидить яких 60–70 відсотків українських політичних в'язнів, тоді як росіяни не більше десяти, що немає законів, які б карали за так звану «націоналістичну пропаганду», та що націоналізм в Україні є тільки відповіддю на існуючий російський шовінізм. Далі сюди слід зарахувати протест політв'язня М. М. Гориня проти безправ'я в концтаборах, лист творчої молоді Дніпропетровська різним керівникам УРСР в справі русифікації і дискримінації української мови («Сучасність» Ч. 2. 1969), книжку критика і публіциста Євгена Сверстюка п. н. «Собор у ринштунській», написану у зв'язку з появою роману Гончара «Собор» і качесною нагіркою на «Собор» (УІС «Смолоскип» за 18. серпня 1969 р.); підкритий лист Антона Ковалю до членів Рад депутатів трудящих в УРСР з вимогою здійснення суверенності України, організації окремого міністерства оборони УРСР, звільнення усіх політичних в'язнів, ліквідації цензури, українізації шкільництва тощо; («Свобода» за 26. 7. 1969 р.)

З документів, що останньо продісталися з України виходить, що є також і інша опозиційна течія серед української молоді, яка боротьбу за права України хотіла б вести нелегальними методами. Про це свідчать численні арешти серед студентів і культурних діячів західної України в 1967 р., яких обвинувачували у тому, що вони 1964 р. організували підпільну політичну групу «Український національний фронт». Ця підпільна організація видавала журнал «Батьківщина і свобода», що його вийшло декілька десятків чисел. Крім того члени УНФ переписували і поширювали серед народу захлавну літературу й висилали на адресу большевицьких керівників й установ протестні листи, в тому й широке звернення про становище на Україні, надіслане ХХІІ з'їздові КПСС. Слід при тому відзначити, що члени УНФ нав'язували до митишних етапів визвольної боротьби, зокрема до боротьби УПА. Над дея-

кими членами УНФ відбувся в Іванофранківську процес, під час якого до довголітних кар ув'язнення присуджено шість молодих людей. («Українське слово» за 16 лютого 1969 р.)

Як легальна, так і нелегальна акція в Україні викликала не тільки масові репресії з боку советського режиму (згідно з неповним списком зладженим УІС «Смолоскип», що появився в «Українському слові» за 21–24 квітня 1968 р., у советських концтаборах тоді перебувало 230 українських політв'язнів), але також активізацію опозиційних рухів серед населення України, зокрема серед молоді. Про це говорить цілий ряд демонстрацій, які відбувалися в Києві, у Львові та в інших містах України, про що широко писалося в українській еміграційній пресі. Одним з маркантних демонстраційних протестів, який свідчить про ангажування українського робітництва у цій акції, треба уважати суд над трьома робітниками київської ГЕС В. Назаренком, Карпенком і Кондрюковим за те, що вони в Київському університеті та в Сільсько-господарській академії розкидали листівки з протестом проти русифікації, а також ці листівки розсилали поштою. Так само в Києві відбулася 28 липня 1969 р. демонстрація групи молоді проти Брежнєва, яка хором кричала «Долой его». Вістки про листівки, розкидані робітниками ГЕС, про суд над ними і про демонстрації в Києві подала «Хроника текущих событий», яка що два місяці нелегально появляється в Москві.

Іншими методами протесту і боротьби з поневоленням України слід уважати випадки самоспалення. «Хроника текущих событий» Ч. 3 за 1969 р. повідомляє, що в Києві 10 лютого ц. р. намагався спалити себе колишній вояк УПА Микола Береславський. З окликом «Хай живе самостійна Україна» та «Припиніть дискримінацію українського народу» він обляв себе бензиною і хотів підпалити, але мокрі сірники не загоріли. Потім Береславського присудили до кари двох років в'язниці. До його справи КГБ хотіло прилучити також і журналіста Володимира Сиренка з Дніпропетровська. Перед тим було на Україні ще два демонстраційні випадки самоспалення, як протесту проти сучасного невідрадного становища. Як це широко відомо з повідомлень української еміграційної преси, в 1967 р. спалив себе у Москві українець Василь Дідух, а 5 листопада 1968 р. у Києві кол. вояк УПА Василь Макух. У зв'язку зі зміцненням опозиційного спротиву на Україні, збільшуються також і репресії режиму. Вище згадана нами «Хроника текущих событий» повідомляє про широке переслідування українських культурних діячів та молоді. Передусім репресовано чимале число усіх тих, які підписали протест проти масових арештів на Україні, і свого підпису згодом не хотіли відкликати, а далі суворі репресії стосують і до тих, які так чи інакше пов'язані з публікацією і поширенням захлавної літератури. «Хроника» у Ч. 2 за 1969 рік повідомляє, що продовжуються переслідування українських католицьких священиків, у зв'язку з ув'язненням львівського архієпископа В. Величковського, який згодом, мабуть, помер.

Надрукований в «Українському слові» за 29 червня 1969 р., а згодом і в інших українських газетах новий документ з України п. н. «Лист російського шовініста» говорить про те, що серед панівної імперіально-шовіністичної класи на Україні і в інших національних республіках назріває щораз то більший неспокій з приводу наростання і зміцнення опозиційних настроїв, популяризації боротьби за національні права. Цей лист рівночасно свідчить про загострення національної боротьби, і навряд чи багато допоможуть його авторові заклики до центру, щоб він вкоротив цю «небезпеку».

М. С.

Новий Виконавчий Орган УНРади ДЕКРЕТ

В результаті засідання Президії Української Національної Ради 14 і 15 червня ц.р. Президент УНР в екзилі Микола Лівіцький іменував Проф. Інж. С. Довгала Головою Виконавчого Органу УНРади і доручив йому подати кандидатів на членів нового ВО. Другим декретом Президент УНР іменував новий склад Виконавчого Органу. Цей декрет є такого змісту:

«До Високоповажаного Пана Проф. Інж. Спиридона Довгала, Голови Виконавчого Органу.

Високоповажаний Пане Голово,

На підставі статті 20, т. 3, Тимчасового Закону про реорганізацію Українського Державного Центру і на Ваше внісення з дня 15 червня 1969 року іменуємо Виконавчий Орган Української Національної Ради в такому складі:

Проф. інж. Спиридон Довгаль — Керівник ресортів Преси та Інформації і Військових Справ (із затриманням становища Голови ВО);

Д-р Василь Федорончук — Заступник Голови ВО і Керівник ресорту Зовнішніх Справ;

Іван Тарасюк — Керівник ресорту Фінансів;

Д-р Теофіль Леонтій — Керівник ресорту Внутрішніх Справ;

Д-р Іван Жеґуц — Секретар ВОргану.

Одночасно, на Ваше внісення і до Вашого окремого порозуміння з Осередком ВОргану у Нью Йорку, підтверджую на своїх становищах Заступника Голови ВО д-ра Костя Паньківського, членів ВО д-ра Зенона Городиського, проф. Євгена Федоренка, дир. Івана Крамаренка і Державного Секретаря д-ра Володимира Михайлова та заступників членів ВО ген. Аркадія Валійського і д-ра Романа Барановського. Якщо це виявиться доцільним, то дальші доповнення чи зміни у складі ВОргану можуть бути пороблені на Ваше внісення кожночасово.

Мюнхен, 15-го червня 1969 р.

(—) Микола Лівіцький, Президент Української Народньої Республіки в екзилі.

Засідання Президії Української Національної Ради

В днях 14 і 15 червня 1969 р. відбулося засідання Президії УНРади при участі Президента УНР в екзилі Миколи Лівіцького і Виконавчого Органу. Крім членів Президії, в засіданні брали також участь поодинокі члени УНРади від різних фракцій. Засідання відкрив і ним керував Голова УНРади Яків Маковецький. Головною точкою порядку денного було звіт Голови ВО УНРади та інших членів ВО про їх діяльність за період від 6-ї Сесії УНРади до червня 1969 р.

Глова ВО д-р Атанас Фіголь подав звіт про свою працю за згаданий період. Після звіту відбулася дискусія, в якій взяли участь представники фракцій УНРади, що розглянули і піддали аналізу цей звіт. Більшість речників фракцій наводили факти й аргументи, які доводили, що Голова ВО д-р Фіголь не виконав завдань, поставлених перед ним на 6-ій Сесії УНРади, і не використав тих можливостей, що сприяли його праці, а також не зумів налагодити нормальної політичної співпраці з більшістю фракцій УНРади, йдучи по лінії несприйнятній для Державного Центру Української Народньої Республіки в екзилі. Тим треба й пояснити розходження в політичних напрямках не тільки між більшістю фракцій УНРади і Головою ВО, але і його розходження з Президентом УНР та Головою УНРади. Політичних напрямків Голови ВО не поділяли члени ВОргану в Мюнхені, а Президент УНР і Голова УНРади ще перед засіданням звернулися до Голови ВО окремим листом, в якому вичислили ряд недоліків, яких допустився Голова ВО на своєму становищі.

Беручи все це до уваги, члени Президії УНРади від п'яти фракцій, а саме УРДЦ, ОУН, УСП, УНДС і СКТСУ, ухвалили висловити недовір'я Голові ВО д-рові Атанасові Фіголеві. Члени Президії УНРади від двох фракцій (ОУНз і УНДО) не брали участі в голосуванні, але були присутні на засіданні і брали активну участь у дискусії.

Виконуючи волю більшості членів Президії УНРади та її ухвалу, Президент УНР на підставі статті 18, т. 9, Тимчасового Закону звільнив д-ра А. Фіголя від обов'язків Голови ВО УНРади, що, згідно з Тимчасовим Законом, автоматично потягає за собою уступлення цілого складу Виконавчого Органу. Відразу після того Президент УНР виголосив політичну заяву, яку Президія УНРади прийняла до відома (зміст заяви подається окремо).

Всі інші члени Виконавчого Органу в Мюнхені склали свої звіти з діяльності на письмі.

Під час кількогодинної перерви засідання Президії УНРади Президент УНР невідкладно відбув розмови з представниками фракцій, поставивши їм запитання, яку кандидатуру вони ставлять на Голову

наступного Виконавчого Органу. Представники більшості фракцій запропонували кандидатуру проф. інж. Спиридона Довгала. Після цих офіційних розмов, що відбувалися у приватності Голови УНРади, і виявлення бажань більшості фракцій УНРади, Президент УНР окремим декретом іменував на голову ВО УНРади проф. інж. С. Довгала та доручив йому формувати новий склад Виконавчого Органу.

Після того продовжувалося засідання Президії УНРади, на якому Президент УНР оголосив декрети про іменування Голови ВО Органу і, на його внесення, нового складу ВО Органу та відібрав присягу вірності служби Державному Центрові Української Народної Республіки та українському народові від Голови і членів ВО Органу. Голова ВО УНРади С. Довгаль у своєму виступі висловив подяку від усіх членів нового ВО Президентові УНР, Голові УНРади та фракціям УНРади за довір'я, виявлене до його особи та до всіх членів нового ВО, і повідомив, що своє експозе він подасть на наступному засіданні Президії УНРади, де будуть також подані пляни діяльності цілого ВО Органу на наступний період. Президент УНР і Голова УНРади висловили новому ВО побажання повного успіху в його праці. (Експозе друкуємо окремо).

Після того Президія УНРади полагодила ще ряд поточних справ, розглянувши при цьому також справу спадщини В. К. Винниченка. Після закриття засідання Президії УНРади відбулося перше коротке засідання нового ВО Органу в приватності Президента УНР, Голови УНРади і Голови Державної Контрольної Ради.

Кондоленційна телеграма з приводу смерти Д. Айзенгавера

Дня 31 березня ц.р. Президент УНР М. Лівіцький вислав на руки Президента Річарда Ніксона кондоленційну телеграму з приводу смерти був. Президента США Двайта Д. АЙЗЕНГАВЕРА. Зміст телеграми:

«Від імени Державного Центру УНР в екзилі пересилаю Вам вислови найщирішого співчуття з приводу смерти 34-го Президента США і визначного борця за свободу й демократію Двайта Д. Айзенгавера.»

Комуністична ідеологія вмерла, її забив комунізм...

Так званий комуністичний табір став цвинтарем ідей і мрій раніше ніж стати галлоцинуючою могилою свободи»

*«Незавершене суспільство»
Мілован Джілас*

Звернення Державного Центру до ООН

У зв'язку з тим, що в чужоземній пресі з'явилися вістки про акцію органів Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі на форумі Організації Об'єднаних Націй, Виконавчий Орган УНРади стверджує наступне:

1. Відомості про звернення органів Державного Центру УНР до Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй щодо врегулювання справи репрезентації України на форумі цієї установи відповідають дійсності. З уваги на початкову стадію цієї акції органи Державного Центру УНР не вважають за доцільне подавати до загального відома подробиць у цій справі.

2. Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі завжди вважав і вважає, що Україна, як суверенна держава, повинна належати і належить до Організації Об'єднаних Націй. Однак, Україна репрезентована в Організації Об'єднаних Націй делегацією УРСР, яка цілковито підпорядкована делегації ССРСР в ООН, а т. зв. уряд УРСР є слухняним знаряддям окупаційної советсько-російської імперії. Про це свідчить хоч би безупинний рух спротиву в Україні проти денационалізації, русифікації, економічного визиску, депортації українців поза межі їх батьківщини, переслідувань української культури і т. д.

3. Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі закликає всіх українців та їх організації у вільному світі підтримати його акцію на форумі Організації Об'єднаних Націй в обороні прав українського народу і цим засвідчити свою вірність ідеям суверенної, соборної і демократичної української державности.

Виконавчий Орган
Української Національної Ради

ЗАХІДНЯ ПРЕСА ПРО АКЦІЮ ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ

В кореспонденції з Нью Йорку, датованій 7 серпня ц. р., впливовий римський щоденник «ІЛЬ ТЕМПО» повідомляє про акцію, що її почав в Організації Об'єднаних Націй Виконавчий Орган Української Національної Ради.

Кореспонденція має наголовок «Екзиліні українці домагаються член-

ства в ОН «і підзаголовок» *Заклик до У Танга. Вперше уряд, що не є при владі, висуває таку вимогу*. Текст кореспонденції:

«Уряд Української Народної Республіки в екзилі скерував до Генерального Секретаря ОН У Танга ноту, в якій домагається членства в Об'єднаних Націях, як єдиний законний представник українського народу. Подання носить підпис Президента Республіки Миколи Лівіцького, прем'єра Спиридона Довгаля, Міністра закордонних справ Василя Федорончука і Президента Парляменту Якова Маковецького.

Уряд Української Народної Республіки в екзилі проголошується законним спадкоємцем останнього уряду Української Народної Республіки, який отримав повноваження від вільно обраного парламенту в тій країні 1918 року. Нагадаємо: Україна проголосила свою незалежність 22 січня 1918 року.

Також ССРСР визнав був незалежність України, але дуже скоро збройно напав на молоду республіку і після війни, яка тривала три роки, окупував повністю її територію в 1921 році. Уряд перейшов закордон, а Україна була перетворена в советську республіку, яку залучено в ССРСР.

Ініціатива, яку прийняв тепер Український Екзильний Уряд ставить нову проблему перед Організацією Об'єднаних Націй. Справді бо, до тепер це перший випадок, що екзильний уряд вносить формальне прохання про прийняття до ООН».

Другий великий італійський щоденник «ІЛЬ КОР'ЄРЕ ДЕЛЛЯ СЕРА» з 7 серпня в інформації під заголовком «Український Екзильний Уряд домагається прийняття до ООН» повідомляє:

«З Риму, де перебуває його міністер закордонних справ Василь Федорончук, Уряд Української Народної Республіки в екзилі скерував до Генерального Секретаря Об'єднаних Націй регулярне прохання про прийняття до найвищої міжнародної Організації.

Уряд Української Народної Республіки в екзилі вважається законним спадкоємцем незалежної Української Народної Республіки, яка існувала від 1918 до 1921 року».

Великий німецький щоденник «Мюнхенер Меркур» приніс аналогічну інформацію Асошіейтед Пресс дня 12 серпня ц. р.

Під наголовком «Українці хочуть до ООН» мюнхенський щоденник пише:

«Екзильний Уряд Української Народної Республіки подав з Риму прохання про допущення до Організації Об'єднаних Націй. Внесення, скероване на руки Генерального Секретаря У Танга, підписане Президентом Екзильного Уряду Миколою Лівіцьким та прем'єром Довгалем».

Українське Інформаційне Бюро

90-ліття Марії Лівіцької

Як повідомлялося в Інформаційному Бюлетені, пані Марії Лівіцькій, вдові по бл. п. Президентові УНР Андрієві Лівіцькому, 9 квітня ц. р. сповнилося 90 років життя. З цієї нагоди українське громадянство в Торонто (Канада) і Нью Йорку влаштувало спеціальні скромні імпрези для вшанування Дostoйної Ювілятки.

В Торонто 27 квітня ц. р. Ювілейний Комітет у складі пань Марії Волосевич, Валентини Завадської, Зої Плітас та панів Івана Липовецького, Захара Шкурупія й Івана Янішевського влаштував Чайний Вечір в залі Катедральної Громади при Соборі св. Володимира.

Зібрання відкрив голова Ювілейного Комітету шполк. І. Липовецький, який у своєму слові зазначив, що «ВДост. Ювілятку цією урочистістю вшановується не тільки тому, що вона осягнула патріаршого віку, не тільки тому, що була дружиною найвищого рспрезентанта української визвольної боротьби св. п. Президента Андрія Лівіцького і є матір'ю сучасного Президента УНР в екзилі ВДост. Миколи Лівіцького, але й тому, що в українську визвольну боротьбу, починаючи від далеких дореволюційних часів, вклала багато особистого труду і ціле своє життя присвятила служінню українській визвольній ідеї.»

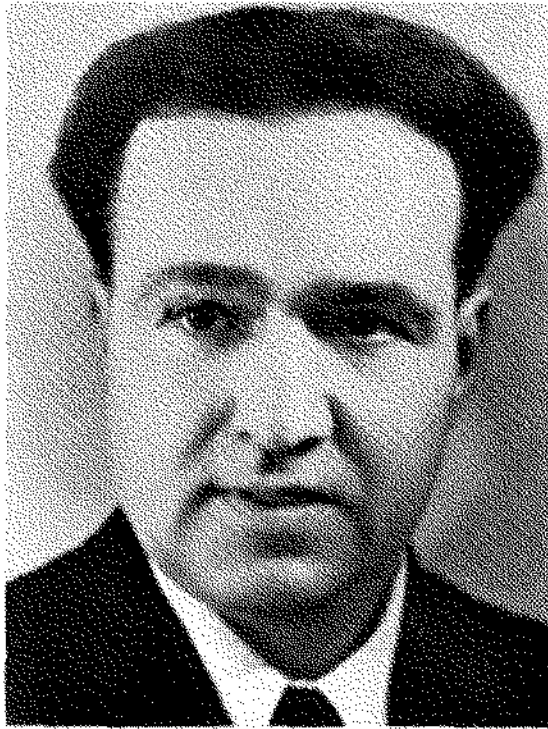
Вечором провадив інж. І. Янішевський. Молитву відчитав Всеч. о. прот. Д. Фотій. Пані Валентина Завадська виголосила доповідь про життєвий шлях Ювілятки, після чого слідували деклямації юнака Леся Волосевича, гра на піаніно панни Вікторії Мазур і виступ жіночого хору ОДУМ-у під мистецьким керівництвом пані Валентини Родак. Після того були виголошені усні та відчитані численні листовні привіти для ВДост. Ювілятки.

В Нью Йорку прийняття на пошану Ювілятки 18 травня ц. р. влаштував Комітет З'їзду Еміграції Української Народної Республіки, що його очолюють голова Всеволод Саленко і секретар Василина Шраменко. Перед прийняттям відбувся молебен в церкві св. Володимира, що його відправили Всеч. отці Данилевич, Сікорський і Непріль та о. протодиякон Ольховий.

ВДост. Ювілятку, що була присутня на прийнятті в супроводі своєї доньки і зятя Н. і П. Холодних, вітали особисто Владика-Архiepіскоп Мстислав, Заст. Голови ВО др. К. Паньківський, Голова Представництва ВО УНРаді дир. І. Крамаренко, ген. А. Валійський та інші. Серед листовних привітань було зачитане привітання від Віцепрезидента УНР в екзилі проф. М. Степаненка. Мистецька частина складалася з солоспівів пані Лихолай і о.-протод. Чалого, деклямації молодого Саленка та танку малих брата і сестри Ярославських.

На закінчення пані Марія Лівіцька зворушено подякувала присутнім за привітання і засвідчену до неї прихильність.

Жертводавці гідні наслідування

І. О. Гребінник

Серед них на перше місце слід поставити відомого уже зі своїх щедрих пожертв на цілі Державного Центру УНР Івана Олексійовича Гребінника, з Окніль, пров. Онтаріо, Канада, який разом дотепер подарував зі своїх важко запрацьованих заощаджень 4.600 дол. В 1966 р. п. І. О. Гребінник жертвував на будинок Державного Центру УНР 600-дол. і 1.000 дол. на діяльність УНРади та її Виконавчого Органу. Два роки пізніше, у березні 1968 р. цей український патріот передав Представництву ВО УНРади в Канаді новий щедрий дар — 1.000-дол., а останньо 14. серпня ц. р. І. О. Гребінник прислав для Державного Центру УНР чек на суму 2.000 — дол.

Крім того І. О. Гребінник не жаліє своїх заощаджень і на інші громадські цілі. В 1966 р. він пожертвував 1.000 дол. Українській Православній Церкві ім. св. Володимира в Торонто й понад 500 дол. іншим організаціям.

Поважну допомогу дав він також часописові «Українські вісті» в Ульмі.

Життя І. О. Гребінника, народженого на Полтавщині повне тяжких поневірянь у більшовицькій тюрмі народів. Проте він ніколи не зламався у боротьбі за краще завтра українського народу. Опинившись на еміграції, І. О. Гребінник згодом виїжджає до Канади, де біля Торонта працював господарем у церковно-громадській оселі, заробляючи тижнево від 30 до 40 дол. У яру цієї оселі він збудував собі хатинку, де, не зважаючи на свою щоденну працю в оселі, плекав городину, яку зуживали для дітей упродовж відпочинкових тижнів. Наближаючись у 1966 р. до 65 року життя, І. О. Гребінник не мав уже сили так працювати як за попередніх 12-тьох років і тому його звільнили, дозволивши після труднощів, ставлених з боку різних людей, жити йому в хатині у яру.

Про людей, патріотів на словах, І. О. Гребінник висловлюється негативно. Для них наш народ і Україна існують тільки, коли вони про це на святкових зібраннях говорять. А я розумію, каже І. О. Гребінник, що нащому народові можна допомогти не порожніми словами різних скнар, а треба справжньої допомоги, бо самими словами ще ніхто нічого не зробив. Із газет я знаю, скільки то у нас різних комітетів і про кого та про що вони найбільше говорять. А у моєму розумінні лише той центр української політики і боротьби, що ще на Україні боровся за незалежність України, і тепер повинен бути головним та єдиним. Тоді ми зможемо допомогти нашому народові. Тому й даю свої пожертви.

Виконавчий Орган УНРади складає сердечне спасибі Іванові Олексійовичеві Гребінникові за його щедрі пожертви та бажає йому доброго здоров'я і довгого життя.

В дальшому окрема щиросердечна подяка і признання від Державного Центру УНР належить ще таким щедрим жертводавцям на фонд придбання власного приміщення органів Державного Центру: дрові Степанові Куропасеві, з Чикаго, який пожертвував 1.000 дол., Раді Залізного Хреста, яка пожертвувала 500- дол., дрові Лисому Анатолієві з Міннеаполіс, який пожертвував 400 — дол, т-ву Прихильників УНРади, котре пожертвувало 145 дол. По сто дол. пожертвували: проф. Іван Розгін з Чикаго, інж. Василь Ростун з Чикаго, др Богдан Ткачук з Чикаго, др Теодор Ткачук з Чикаго, Еліас Мула Атт з Чикаго, Кашуба Володимир з Чикаго, к-ва «Самопоміч — Тимцюрак з Чикаго, др Хребтовський Ахілес з Чикаго.

ПОЖЕРТВА ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ

Замість квітів на могилу свого чоловіка св. п. інж. Михайла Дударця п. Люба Панькевич з Австралії склала пожертву в сумі 50 австр. дол. для набуття власного дому УНРади. Щиро дякуємо за цей патріотичний вчинок.

ГІСТЬ З КАНАДИ ВІДВІДАВ ВО УНРади

Голова Виконавчого Органу УНРади інж. С. Довгаль прийняв 18 липня ц. р. українського громадського діяча з Канади адвоката Олександра Процика з Саскатуну та відбув з ним довшу інформаційну розмову. Пан Олександр Процик склав на руки голови ВО пожертву для Державного Центру УНР в сумі 100 дол., за яку голова ВО висловив жертводавцеві щиро подяку.

ВІДГУКИ НА «ІНФОРМАЦІЮ»

П. Микола Білок з Рочестеру, США переслав чек на 5 дол. за «Інформацію» ВО УНРади і у зв'язку з цим пише: «Кожен прихильник Державного Центру має його передплатити по встановленій за рік ціні.»

Щиро дякує за висилку йому «Ін-

формації» п. Федір Горський з Буенос Айрес та у зв'язку з цим складає на фонд УНРади 5.000 арг. пезетів (15 дол.).

На думку п. І. Бондаренка з Англії «Інформація» повинна стати головним органом ВО УНРади. На його думку, головна праця УНРади має бути скерована в бік якнайтісніших зв'язків з Україною, де народ ненавидить окупаційний російсько-більшовицький режим.

УТОЧНЕННЯ

В «Інформації» Ч. 1., в статті ред. Михайла Добрянського під заг. «Ще про телеграму УНРади до Ізраїля», помилково написано, що «керівник ресорту закордонних справ ВО УНРади вислав з Риму через місцеву ізраїльську амбасадку телеграму до уряду Ізраїля, висловлюючи народіві Ізраїля симпатії і моральну підтримку УНРади».

Уточнюємо, що керівник ресорту зак. справ, д-р Василь Федорончук, вислав з Риму, 2 червня 1967 року, телеграму солідарности з ізраїльським народом, з нагоди тодішньої драматичної кризи на Близькому Сході, безпосередньо до Тель Авіву міністрові зак. справ Ізраїлю Абба Ебанові, а не через ізраїльське посольство в Римі.

Через ізраїльське посольство в Римі керівник ресорту зак. справ отримав відповідь з подякою з датою 12 липня 1967 р.

СПРОСТУВАННЯ ПОМИЛКИ

Товариство Прихильників УНР в США просить нас спростувати помилки, які зайшли у списку платників на придбання власного будинку УНРади у 1. числі «Інформації». У списку з США було поміщено прізвища таких жертводавців: Дедз Софія, Пустовський Василь та Пасніченко Данило. Їхні правдиві прізвища: Недз Софія, Пустовий Василь, Пасічниченко Данило. Прохасмо вибачення у згаданих жертводавців за помилку.

СПИСОК

ПЛАТНИКІВ НА ФОНД ПРИДБАННЯ ВЛАСНОГО ПРИМІЩЕННЯ
ДЛЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ
РЕСПУБЛІКИ В ЕКЗИЛІ

Від 1. I. 1968 до 1. 7. 1969
(У валюті даної країни)

АНГЛІЯ

Бондарівський Олександр, Лондон — 10:00:00; Булат Г., Нотінгем — 5:00:00; Бортник Д., Редінг — 5:00:00; Бойко С., Редінг — 5:00:00; Барабан П., Редінг — 1:00:00; Борисенко А., Нотінгем — 5:00:00; Барановський В., Галіфакс — 3:00:00; Протоіер. Богатирець С., Редінг — 5:00:00; Бубличенко П., Редінг — 1:00:00; Гончарук В., Лондон — 5:00:00; Де Олександр, Лондон — 8:10:00.

Разом: 48:10:00 £

АВСТРАЛІЯ

Войцехівський Іван, Аделаїда — 14.00; Верещака Панас, Мельбурн — 14.00; Волошко Валентин, Аделаїда — 14.00; Дмитришин Теодозій, Проспект — 9.00; Квітко Андрій, Проспект — 10.00; Копцюк К., Аделаїда — 10.00; Карпенко К., Вілламstown — 14.00; Красовець К. — 14.00; Микита Василина, Пертх — 14.00; О.Н.К., Проспект — 14.00; Потерейко Марія, Аделаїда — 10.00; Теплий Йосип, Аделаїда — 10.00; Фіялка Йосип, Сідней — 14.00; Чорний Юрій, Гіндмарш — 14.00; Решетюк Степан, Адслаїда — 14.00; Решетюк Віра, Аделаїда — 14.00.

Разом: 203.00 \$

(АМЕРИКА) США

Инж. Артюшенко Юрій, Чикаго — 10.00; Анастасівський Володимир, Міннеаполіс — 15.00; Андрушишин Т., Нью Гевен — 5.00; Рев. Білецький Теодор, Чикаго — 10.00; Инж. Білінський Богдан, Чикаго — 10.00; Проф. Білогруд Іван, Чикаго — 10.00; Бойко

Олексій, Чикаго — 10.00; Бровар Іміль, Чикаго — 10.00; Бабяк Павло, Чикаго — 5.00; Батюк Антін, Скрентон — 15.00; Бринь Михайло, Міннеаполіс — 15.00; Бугасико Іван, Сейнт Пол — 30.00; Бондаренко Андрій, Міннеаполіс — 15.00; Березницький Юрій, Філядельфія — 10.00; Білоус Роман, Нью Гевен — 5.00; Благодатний Григорій, Нью Гевен — 5.00; Боровик Іван, Нью Гевен — 5.00; Біланюк Петро, Детройт — 3.00; Вологов Олександр, Детройт — 15.00; Вієвн Яків, Чикаго — 25.00; Вієвн Всеволод, Чикаго — 10.00; Веселовський Олег, Чикаго — 10.00; Др. Воробець Тома, Чикаго — 5.00; Вдовиченко Олександр, Міннеаполіс — 15.00; Ванбурн Меркрейві, Міннеаполіс — 15.00; Воробій Павло, Сейнт Пол — 15.00; Винник (через М.А. Лівицького), Нью-Йорк 50.00; Др. Горун Ніна, Чикаго — 50.00; Голутень Зенон, Чикаго — 25.00; Герасовський Андрій, Чикаго — 10.00; Гераско Іван, Чикаго — 10.00; Др. Гладкий Петро, Чикаго — 10.00; о. Гординський Микола, Міннеаполіс — 15.00; Генсуровський Олекса, Вашингтон — 15.00; Гохов Григорій, Міннеаполіс — 15.00; Гнойовий Василь, Міннеаполіс — 5.00; Гелецінський Юрій, Міннеаполіс — 15.00; Глякко Микола, Сейнт Пол — 15.00; Гончаренко Юрій, Міннеаполіс — 15.00; Городинський Богдан, Норт Докота — 30.00; Горбер Василь, Стейт Алотима — 15.00; Горбер Віталій, Стейт Алотима — 15.00; Гула Петро, Чикаго — 5.00; Глова Василь, Чикаго — 2.00; Дзюбінський Ернест, Чикаго — 50.00; Дацько Йосип, Чикаго — 25.00; Дикий Роксоляна, Чикаго — 5.00; Дмитришин Йосип, Міннеаполіс — 15.00; Дмитренко Василь,

Міннеаполіс — 15.00; Дербуш Микола, Міннеаполіс — 15.00; Довбачук Петро, Бовнд Брук — 15.00; Джевага Микола, Філядельфія — 15.00; Данківський Іван Нью Гевен — 5.00; Єліас Мула Атт, Чикаго — 100.00; Жуковський Антін, Норт Декота — 30.00; Журавель Лариса, Міннеаполіс — 15.00; Завертайло Данило, Чикаго — 25.00; Др. Залуцький Роман, Чикаго — 15.00; Змага Микола, Міннеаполіс — 15.00; Івчанський Прокоп, Ньюарк — 15.00; Іванчук Іван, Чикаго — 25.00; о. Ільяшенко І., Нью Гейвен — 5.00; Казьєвіч Лев, Детройт — 5.00; Кащук Михайло, Трентон — 15.00; Инж. Маркар Каплистий, Роземонт — 25.00; Инж. Куропась Степан, Чикаго 1000.00; Др. Ярослав Кокордза, Чикаго — 50.00; Котенко Василь, Чикаго — 50.00; Крицький (Бражник) Василь, Чикаго — 50.00; Др. Ігор Кодельський, Чикаго — 46.00; Куропась Мирон, Чикаго — 20.00; Кулик Петро, Чикаго — 15.00; Курсьє Дмитро, Чикаго — 10.00; Инж. Когут Олександр, Чикаго — 10.00; Кашуба Володимир, Чикаго — 100.00; Копала Йосип, Міннеаполіс — 15.00; Коваленко Олександр, Міннеаполіс — 30.00; Козляк Петро, Міннеаполіс — 10.00; Каркоць Михайло, Міннеаполіс — 15.00; Костецький Віктор, Міннеаполіс — 15.00; Кукурудза Павло, Міннеаполіс — 15.00; о. Кудінович Михайло, Сейнт Пол — 15.00; Когут Нестор, Норт Декота — 15.00; Кмета Ігор, Нью Йорк — 5.00; Квас, Нью Джерсі — 10.00; Кузьма Надія, Філядельфія — 5.00; Колінка Андрій, Нью Йорк — 45.00; Корнієнко Петро, Нью Гевен — 20.00; Коваль Олександр, Нью Гевен — 5.00; Канюка О., Міннеаполіс, — 5.00; Каплистий, Міннеаполіс Сейнт — 75.00; Лазечко Василь, Детройт — 15.00; Лазечко Стефа, Детройт — 15.00; Др. Літваківський, Чикаго — 50.00; Лоценко Микола, Чикаго — 50.00; Др. Лозинський Григорій, Чикаго — 25.00; Др. Лисенко Іван, Чикаго — 10.00; Лисенко Іван, Чикаго — 10.00; Лібер Мирослав, Чикаго —

10.00; Др. Лисий Анатолій, Міннеаполіс — 400.00; Лиса Олександра, Міннеаполіс — 15.00; Лисий Володимир, Міннеаполіс — 15.00; Лозовій Микита, Міннеаполіс — 15.00; Лимаренко Павло, Філядельфія — 15.00; Лозинський Давид, Нью Гевен — 5.00; Лисяк Богдан, Нью Гевен — 5.00; Лісяченко Микола, Нью Гевен — 5.00; Михайлович Богдан, Чикаго — 25.00; Др. Маркус Василь, Чикаго — 20.00; ген. Мандзенко Йосип, Чикаго — 10.00; Мацкевич Сильвестер, Чикаго — 10.00; Муха Іван, Чикаго — 10.00; Др. Матковський Осип, Чикаго — 5.00; Міцевич Євген, Сейнт Пол — 15.00; Минник Теодор, Скрентон — 15.00; Мельник Микола, Філядельфія — 15.00; Москаленко Пилип, Нью Гевен — 5.00; Матвієв Йосип, Нью Гевен — 3.00; Мищенко Г. Міннеаполіс-Сейнт — 6.00; Негела Михайло, Честер-Па — 25.00; Наконсчний Олекса, Чикаго — 50.00; Новицький Олександр Епископ, Чикаго — 20.00; Навроцький — Майор, Чикаго — 10.00; Несторович Роман, Філядельфія — 10.00; Н.Н., Міннеаполіс — 1.00; Олексій Юрій, Детройт — 15.00; Овхарук Василь, Чикаго — 10.00; Остроушко Григорій, Чикаго — 10.00; Отрешко-Арський М., Чикаго — 10.00; Ощіпок Анна, Чикаго — 10.00; ОДУМ — Чикаго — 50.00; ОДУМ — Трентон — 40.00; Островершенко, Міннеаполіс-Сейнт — 5.00; Подоляк Микита, Портланд, Орег. — 5.00; Др. Петруна Василь, Чикаго — 50.00; Пуціло Петро, Чикаго — 25.00; Петеш Зенон, Чикаго — 20.00; Паська Семен, Чикаго — 10.00; Др. Перегінець Антін, Чикаго — 10.00; Пошиваник Марко, Чикаго — 10.00; Павлишин Юліян, Міннесота — 15.00; Петров Олексій, Міннеаполіс — 15.00; Петрівський Данило, Міннеаполіс — 10.00; Попадюк Петро, Міннеаполіс — 15.00; о. Полішук Микола Сейнт Пол — 5.00; Попель Стефан, Норт Декота — 3.00; Попель Едвард, Скрентон — 20.00; Проданчук Пилип, Сан Дієго — 20.00; Пундик Юрій, Тібінг-Мінн. — 15.00;

Павлюк Павло, Міннеаполіс — 5.00; Др. Парфанович Софія, Детройт — 6.00; Павленко Михайло, Неварк — 16.00; Петрончак Іван, Нью Гевен — 5.00; Пахмурський Ілля, Нью Гевен — 3.00; Пелепей І., Міннеаполіс-Сейнт — 5.00; проф. Іван Розгін, Чікаго — 100.00; інж. Василь Ростун, Чікаго — 100.00; Др. Рідавський Іван, Чікаго — 50.00; Радзіловський Цезарій, Чікаго — 25.00; Др. Рудавський Антін, Чікаго — 25.00; Романюк Іван, Чікаго — 10.00; Рудецький Василь, Чікаго — 10.00; Ревенко Федір, Чікаго — 5.00; Різниченко Дмитро, Сейнт Пол — 15.00; Рябокінь Галина, Сейнт Пол — 15.00; Романовський Володимир, Міннеаполіс — 15.00; Романченко Олександр, Міннеаполіс — 15.00; Рябокінь Леонід, Міннеаполіс — 15.00; др. Рибак Микола, Філядельфія — 5.00; Рада Ордена Залізного Хреста (через Вишика) 500.00; Садовський Олександр, Детройт — 15.00; др. Сендзик Теодосій, Трентон — 10.00; Др. Соколовський Володимир, Чікаго — 50.00; Сорочка Володимир, Чікаго — 50.00; др. Стефурак Василь, Чікаго — 50.00; Саміхін Мирослав, Чікаго — 25.00; др. Смік Роман, Чікаго — 20.00; Смух Роман Атті, Чікаго — 10.00; інж. Струтинський Ярослав, Чікаго — 10.00; Семкович Михайло, Чікаго — 5.00; Степанів Михайло, Чікаго — 5.00; К-ва Самопоміч-Тимцюрак, Чікаго — 100.00; Союз Українських Ветеранів (Бражник Василь), Чікаго — 25.00; Савків Мирон — Міннеаполіс — 15.00; Сидоренко Іван, Міннеаполіс — 15.00; Станіславів Василь, Міннеаполіс — 15.00; Семенюк Антін, Міннеаполіс — 5.00; Соловей Оксана, Сейнт Пол — 15.00; Салаяк Василь, Філядельфія — 50.00; Скиба Опанас, Бовнд Брук — 15.00; Слюсаренко Петро, Нью Гевен — 5.00; Стадник Артем, Нью Гевен — 3.00; Стратичук Іван, Нью Гевен — 5.00; Смеречинський Йосип, Нью Гевен — 5.00; Товариство Прихильників УНР, Рочестер Н. Й. — 100.00; Товариство Прихиль-

ників УНР, Рочестер — 25.00; Товариство Прихильників УНР, Рочестер — 20.00; др. Ткачук Богдан, Чікаго — 100.00; др. Ткачук Теодор, Чікаго — 100.00; др. Турула Павло, Чікаго — 25.00; Ткачук-Нікольс — Н.В., Чікаго — 25.00; Турянський Мирослав, Чікаго — 20.00; Тарасенко Степан, Чікаго — 15.00; Товариство Українських Інженерів, Чікаго — 25.00; Манасійчук, Сейнт Пол — 45.00; Товариство Прихильників УНР, від. Міннеаполіс — 60.00; Товариство Прихильників УНР, Денвер-Колорадо — 25.00; Товариство Прихильників УНР, Фінікс-Арізона — 6.00; Др. Туркало Ярослав, Нью Гейвен — 25.00; Товариство Сприяння УНРаді, Міннеаполіс Сейнт — 15.00; УРСОюз — відділ ч. 337, Міннеаполіс — 15.00; Українське Лікарське Товариство, Чікаго — 25.00; Український Робітничий Союз 92-й відділ В. Бражник, Чікаго — 10.00; Українське Лікарське Товариство, Відділ Міннеаполіс — 50.00; Український Народний Дім, Нью Гевен — 25.00; інж. Федорович Теофіл, Чікаго — 30.00; др. Фішер-Слич Марія, Чікаго — 15.00; Федоренко Захар, Чікаго — 10.00; Филонович Роман, Сейнт Пол — 5.00; Филонович Василь, Міннеаполіс — 10.00; Федоренко Федір, Нью Гевен — 5.00; др. Хребтовський Ахілес, Чікаго — 100.00; Хамів Марія, Чікаго — 15.00; Хвостик Константин, Чікаго — 10.00; Хоревич Олександр, Сейнт Пол — 10.00; Цисик Тетяна, Філядельфія — 5.00; Цареградський Олександр, Міннеаполіс — 5.00; Цебрівський Юрій, Нью Гевен — 3.00; Чернявський Ярослав, Чікаго — 25.00; Чекірда Віктор, Міннеаполіс — 40.00; Шаблій Микола, Чікаго — 50.00; Шпікула Тарас, Чікаго — 25.00; др. Шнур Арсен, Чікаго — 25.00; Шайда Пилип, Сейнт Пол — 15.00; Шеб'якіна Ольга, Сейнт Пол — 15.00; Яромлович Микола, Міннеаполіс — 10.00; Яримович Роман, Міннеаполіс — 5.00.

Разом: 6,706.00 \$

КАНАДА

Антананюк Михайло — 5.00; Панченко Андрій, Гамільтон — 15.00.
Разом: 20.00 \$

НІМЕЧЧИНА

Ярешко Петро — 2.00
Разом: 2.00 дм

ФРАНЦІЯ

Товариство бувших вояків УНР Поротська Філія — 35.00; Упиренко Іван — 500.00; Хомичевський Григорій — 100.00; Шаповал Ілько — 300.00.
Разом: 935.00 фф

БЕЛЬГІЯ

Бугай Микола, Шарлеруа — 100.00; Василишин Михайло, Шарлеруа — 150.00; Друзюк Грицько, Шарлеруа — 1000.00; Дайот Потап, Шарлеруа — 100.00; Жукало Іван, Шарлеруа — 1200.00; Зварич Михайло, Шарлеруа — 300.00; Кошман Іван, Шарлеруа — 600.00; Марчук П., Жемен — 300.00; Мартинюк Василь, Шарлеруа — 600.00; Пушкар Микола, Шарлеруа

— 300.00; Полторацький Олексій, Шарлеруа — 600.00; Пужай Іван, Льеж — 300.00; Тетяничко Тедосій, Шарлеруа — 600.00.

Разом: 6.150 бф

АВСТРІЯ

Тур О. — 450.00 Шіл.
Разом: 450.00 Шіл.

Загальний стан фонду:

На 1 січня 1968 р. прибутки на фонд будови дому УНРаді становили кругло 41.387 н. м. Від 1 січня 1968 до 6. серпня 1969 р. на фонд будови у різних країнах жертводавці склали 33,558,22 н. м. Разом до того часу на фонд будови зібрано кругло 74,945.60 нім. марок. Увага: Сюди не враховано ще усіх пожертв з США.

Державний Центр УНР складає усім жертводавцям сердечну подяку та думає, що при дальшій їх щедрій допомозі вдасться незабаром реалізувати задуманий план, купити для Державного Центру відповідне приміщення.

В наступному числі Інформації подамо список жертводавців на ДЦ УНР в екзилі.

**30 відсотків знижки
на всі друкарські замовлення!**

У зв'язку з 50-літтям
проголошення незалежності
Української Народньої Республіки

друкарня д-ра Петра Белея у Мюнхені

подає до відома, що друкуватиме усі праці з ділянки української науки, поезії та белетристики за зниженою на 30 відсотків ціною.

Відтепер аж до відкликання усі наші видавництва чи приватні особи, які звернуться до нас зі замовленням, платитимуть тільки 70 відсотків нормальних друкарських цін.

Звертаємо увагу наших видавців, що на їх бажання, швидко й солідно виправляємо мову в рукописах, читаємо коректу в шпальтах та переводимо ревізію. Маємо добрих спеціалістів!

До Вашої диспозиції — великий вибір різноманітних модерних шрифтів. Друкарня забезпечена також модерними машинами, замовлення виконує швидко, чисто, солідно.

FREMDSPRACHENDRUCKEREI DR. PETER BELEJ
8 München 13 - Hess-Strasse 74-76 - Tel.: 52 27 66